

Simela

Kalulo ya kuluta mwa kukalela
Sikwata saBupilo

Jon ni Judith Witt

Simela

Kalulo ya kuluta mwa kukalela Sikwata saBupilo

Jon ni Judith Witt

Dignity

Liñolo la Pili, Mbuwana 2017

Lozi

Swanelo ni temuso ka mulao (Liñolo la Pili, Mbuwana 2017)

Musebezi wo kaufela wona ki tukelo © Jon ni Judith Witt ni Dignity 2017 ni kulumelelwa kwa sebeliso ya maswayo mwa buka kaufela.

Bañoli basweli tukelo ya kubuluka bukanyana ye kusina hakanyeho ka musebezi wa makalelo oli teni mwa buka ye. Musebezi wo wakona ku tundululwa ni kufiwa kiba Dignity (lifasi kaufela), Katengo kaka lumelezwi. Kañolisizwe mwa England ni Wales No. 6394480. Liñolisa la Kufana No. 1122656.

Muñoli: Jon ni Judith Witt

Mutatubi: Jo Kimball

Haiba mutabela kufa buka ye, mukupe kuba Dignity sibaka saku mi lumelela.

Dignity
6 Barlow Moor Road
Didsbury
Manchester
M20 6TR
United Kingdom

E: hello@dignityonline.org.uk

T: +44(0) 161 434 8841

Mañolo a shimbilwe mwa Bibebe

I tolakilwe kuzwa mwa Holy Bible, New International Version® Anglicized, NIV®
Copyright © 1979, 1984, 2011 by Biblica, Inc.® Liswanelo kaufela li bulukilwe.
Lisebelisizwe ka mulawo wo nonzwi wa bazibahazi.

Guidance Icon Graphics

Guidance Icon Graphics designed with Metro Icon Studio 5 published by SyncFusion.
Lisebelisizwe ka mulawo wo nonzwi wa bazibahazi.

Makepe

Kuchala Likwata ze Ncha	1
Kota ya Likonde	1
Kuchala Likwata za Bupilo Hape ni Hape	2
Linzila ze peli mwa kukwalulela Sikwata saBupilo	3
Mukwa wa 1: Kuekeza Sikwata	4
Mukwa wa 2: Kumema Balikani	7
Kuluta ni Tapelo	9
Kusebelisa Buka	9
Linzila mwa kusebeliseza buka ye	9
Mukona kusebelisa cwañi Buka ya Kuluta	11
Kalulo 1: Mezi , Likota ni Mbyumbyulu	13
Kalulo 2: Bupilo kika Lubasi	19
Kalulo 3: Ku zamaisa Sikwata saBupilo mwa Munzi wa Mina	24
Kalulo 4: Yomumwi ni Yomumwi una ni Sibaka	35
Kalulo 5: Zibahazo kwa Tuto/Buka	46
Kalulo 6: Kulela	47
Muñole	55

Kuchala Likwata ze Ncha

Sikwata Sabupilo kaufela si swanezi kotalima kwa kukala sikwata sesincha kwalibaka ze pila mabapa ni sona mwa silimo. I kona kuba mwa munzi oswana Kamba mwa silalo Kamba kokupila milikani.

Buka ye ika mifa mina niba sikwata samina moo mukona kuezeza. Ita mibonisa mwa kukalela sikwata sesimwi. Ita misupeza hape mwa kukonera kuluta muzamaisi wa sikwata sesincha.

Mulelo ubunolo: Likwata kaufela Sabupilo liswanezi ku lika ni kuchala likwata zencha mwa libaka zeli mabapa ni bona silimo ni silimo. Likwata zencha liswanela ku eza cwalo ni zona.

Kota ya Likonde

Makonde a hulire a zwala tukonde totwinyani bukaufi ni masina a ona. Mushemi ya hulire wa likonde utusa banana bama konde kufitera ba kona kuihulera banosi. Se kona seluswanezi kueza kaufela luna ni likwata zaluna.

Kota ya mushemi wa likonde ya shwa kuyona iñi. Ifa bupilo bwa yona ili kuli banana ba makonde bakone kuhula ni kubeya miselo a ona. Haki kuli mwendi luswanezi kushwa luli; sikwata sa luna sikona kuzwera pili. Mutomo ki kufa bupilo kubabamwi.

Kwanda a kuli lube ni mikwa ya mutanga ya Jesu ni kulumerera likwata zaluna kufa nako ni mashereñi kwa sikwata sesimwi luka palelwa mwa musebezi o lunani.

Kuchala Likwata za Bupilo Hape ni Hape

Likwata za Bupilo haliswaneli kuina inge liswana nako kaufela. Muswanezi nako kamukana kuno mema battu baba nca kuto kopana ni mina. Sikwata samina hase sikopananga nako kamukana, sikwata samina siswanezi kulika kukwalula Sikwata sesinca sa Bupilo bukaufi. Mukona kukwalula likwata zefata ka mo mulatera.

MUTALIME bao baba kaba bazamaisi / baeteleli hande

MUBALUTE mwa kuzamaiseza **KUKWALULA** sikwata sesinca mwa munzi kamba mwa silalo sa bona

MUTUSE sikwata sesincha niba eteleli

MULUKULULE mueteleli/muzamaisi ni sikwata kui kamaisa sinosi

MUMEME ba eteleli balikwata zencha kuto kopana hamwi ka kweli fa kilasita ya mina

MUKUTERE tuto ye yabupilo mwa sikwata sesincha ni mwa sikwata sa mina kasa mulaho wa nako nyana

Linzila ze peli mwa kukwalulela Sikwata saBupilo

Fa luta misupeza linzila ze peli mwaku kalela sesicha Sikwata Sabupilo. Yapili ibizwa **Kuekeza Sikwata**, ya bubeli l biziwa **Kumema Balikani**.

Luka sebelisa maswaniso ili kulutusa kuli lu utwisise mukwa wo. Se ki sikuka seo maswaniso a talusa.

Liswayo Taluso

Yo kimueteleli wa sikwata.

Yo kimutu yo mueteleli asweli kuluta ku zamaisa ni bona. Ili bao kanako nyana bakayo zamaisa likwata zabona bañi.

Yo kiyo mumwi wa sikwata.

Mu zamaisi yo muncha yaza lutiwa.

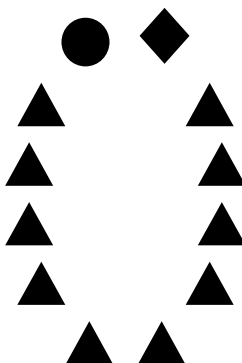
Mulikani yazo memiwa kwa Sikwata saBupilo.

Mukwa wa 1: Kuekeza Sikwata

Mukwa wo waku kukala Sikwata sesiPila ukona fera kusebelisiwa hakuna:

- Sikwata Sabupilo sesikile sa kopananga kalikweli ze fitelela ze silela (6).
- Sikwata Sabupilo sitiile mi sihula hamoho hande.
- Kunani mwateni mueteleli ya sepahala ni ya ongaonga.

Se ki siswaniso seo sisupeza Sikwata saBupilo. Kunani niba zamaizi bababeli (2) ni batu babalishumi (10) babatahanga.

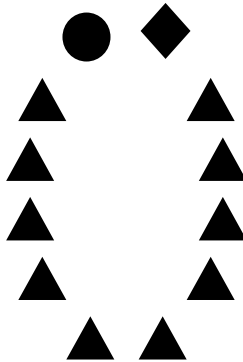

Mu eteleli yo muhulu wa sikwata, luta mubiza Johani naza lutanga ni kutusa kutusa Piri ku ituta komo bakonera kuzamaiseza Sikwata saBupilo hande.

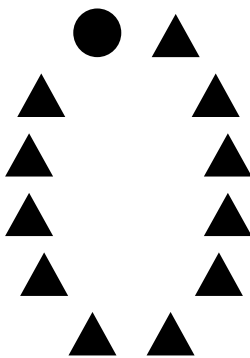

Cwale Piri haka ikutwa kuli sakona kuzamaisa sikwata hande, Johani uka zwera pili kueterela sikwata sesili teñi ili fo Piri yena waya kuyo kala sikwata sesincha. Piri hashimbi batu mwa sikwata sa Johani. Sikwata sesincha si ipumanera batu basona.

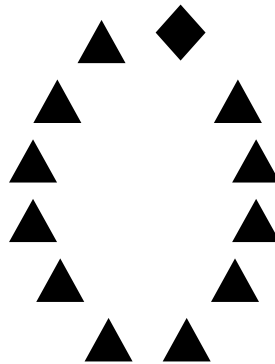
Sikwata sa pili ni Johani ni Piri

Piri ukala sikwata sikwata sa bubeli mi umema batu baba ncha kusona mi Johani yena uzwela pili ku etelela sikwata sa kale.

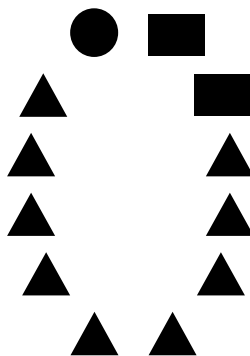

Sikwata sa Johani ni
batu babali mwateni

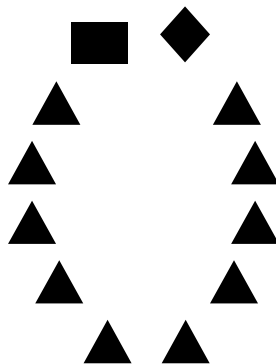

Sikwata sa Piri ni
batu baba ncha

Mwa nako yana, hamoho Johani ni Piri seba ngile mutu a limumwi kamba baba beli mwa likwata zabona ze ncha ba kuluta.

Sikwata sa Johani mwa
lutela ba eteleli baba beli (2)

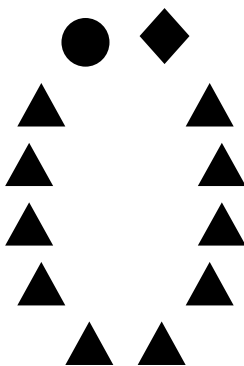
Sikwata sa Piri mwaza luta
mu eteleli yo muncha ali
mumwi (1)

Sikwenda sa kona kukutela hape ni hape.

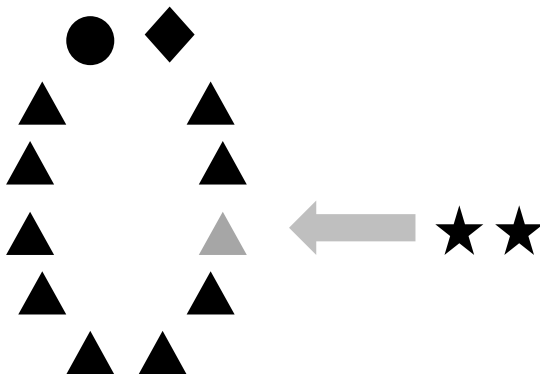
Mukwa wa 2: Kumema Balikani

Mukwa wo wa kukala Sikwata saBupilo ukona kusebelisiwa haiba sikwata sa fokola mi sika sebeza hande haiba Sikwata saBupilo si ziba balikani ni mafoni mwa minzi yeli mabapa kamba mwa sikiliti.

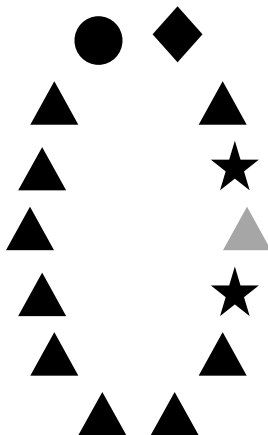
Fa lunani ni Sikwata saBupilo mwa tasi. Kunani ni baeteleli baba beli (2) ni batu babatahanga baba lishumi (10). Sikwenda sisupeza ba eteleli; tuswayo tu supeza batu baba tahanga.

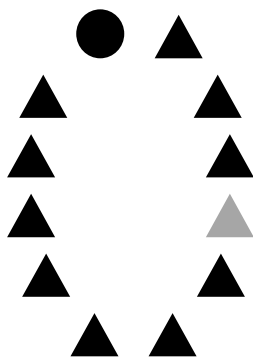
Nako ye kuna ni shutano nyana. Esita yali yomumwi wa sikwata u mema balikani bahae babeli Lovemore ni Glory kwa munzi oli libima ze talu (3). Esita kiyena siswaniso sesi mubala usili. Balikani ba Esita kizona linaleli.

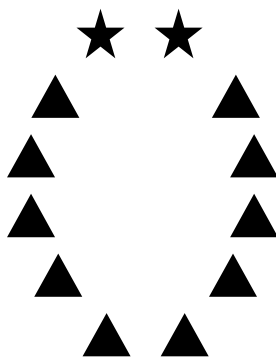
Esita uhupula kuli balikani bahae bana ni pilu ya silalanda mi ubona kutiyiseza kubona kwa kuetelela Sikwata saBupilo. Butata kibwa kuli haba utwisisi kuli Sikwata saBupilo kiñi mi Mulimu ukona kusebeza cwañi mwa silalanda sa bona. Balikani ba Esita bakonile kutahanga kwa lituto ka kweli muka tumbi.

Mulikana Esita walibizo la Lovemore ni Glory neba tahanga kwa Sikwata saBupilo mwa silalanda sa Esita ka kweli mukatumbi. Fa cwale seli nako yabona ya kukala sikwata mwa silalanda sa bona. Lovemore ni Glory baka tokwa tuso ku Esita ni kwa sikwata sa kale.

Sikwata sa kale sa zwela
pili ni Esita ku sona

Sikwata sesinca si etelezwi ki
Lovemore ni Glory

Kuluta ni Tapelo

Haiba muka kala Sikwata saBupilo ki kwabu tokwa ku eza lika ze peli. Sapili, muswanela kulapela kuli Mulimu ami tuse kukala Sikwata saBupilo, mufumane batu baba swanela mi muzwise lisitataliso zeo likona kuzwafisa Sikwata sesinca Sabupilo kukala. Lisitataliso zeo likona kuba matata a mwa moya kamba mipilelo yesa tokwahali mwa silalanda.

Muswanezi kuluta batu bao babaka kala Likwata Sabupilo zencha. Kuna ni libaka ze peli zeo muswanezi kuluta batu ku etelela Sikwata Sabupilo mi muswanezi kuli eza kaufela zona.

The first part is to train the new Life Group leaders about ways to plant a new Life Group. That is happening using the “Multiplying the Group” and “Inviting Friends” methods of planting a group. This must always happen so new groups feel supported and you have a good friendship with original group.

Kalulo ya pili kiku luta bazama isi ba Sikwata Sabupilo ze nca ka linzila mwa kukalela Sikwata Sabupilo se sincha. Yeo I ezahala ka mukwa waku “Kuekeza Sikwata” na “Kumema Balikani” wa kukala sikwata. Owo uswanezi ku ezahala ili kuli likwata zenca li ikutwe kutusiwa mi muna nisikani sesinde ni sikwata sa makalelo.

Kalulo yabubeli ki kuluta kaku supeza mwaku lutera kwa baeteleli baba ncha. Buka ye ina ni lituto kaufela ze muka tokwa kwa tuto yeo.

Kusebelisa Buka

Tuto ye ikona kusebelisiwa mwa linzila ze peli ze shutana:

1. Mwa sikwata kuluta batu babañata kanako ilimwi, sina kiklasita yaba eteleli ba Sikwata saBupilo ni baeteleli baba tukufalezwi ba Sikwata saBupilo.
2. Batu baba sebelisizwe kwa batu balikwata ze nyinyani, zena ni batu baketa lizoho (5).

Linzila mwa kusebeliseza buka ye

Luketile mikwa ye mibeli yeo mukona kusebeza kayona mwa buka mo. Mukona kuketa ulimumwi o kona kusebeza hande kwa sicaba ba kwata samina. Kikwa

butokwa kuketa mukwa okona kubereka kwa batu ba sikwata sa mina hande. Mwa mikwa kaufela muswanera kukala ni kukwala ni nako yak u lumbeka ni kulapela.

Buiketelo 1: Mukopane ka mukwa o swana sina kamita mwa Skwata saBupilo.

Kona kuli mukakopana ka liholo ze peli (2) hanwi ka biki, kali biki zene (4). (Ye itaba kuyekeza kwa mazazi a Sikwata saBupilo asi kopana ka biki.) Muswanera ku luta lituto kaufela ze ka biki.

Viki 1: Kalulo 1 - Mezi, Likota ni Mbyumbyulu - Lisamu 1 Milumbeko (mizuzu ye 30)

Kalulo 2 - Bupilo kika Lubasi (hola ilimwi (1))

Viki 2: Kalulo 3 - Ku zamaisa Sikwata saBupilo mwa Munzi wa Mina (liholo ze peli (2))

Viki 3: Kalulo 4 - Yomumwi ni Yomumwi una ni sibaka (hola ilimwi (1))

Kalulo 5 - Zibahazo kwa tuto/buka (hola ilimwi (1))

Viki 4: Kalulo 6 - Kulela (hola ilimwi (1))

Lipuzo (ikona kunga hola ilimwi (1))

Buiketelo 2: Likalulo ze peli za kakusasani

Haiba batu baiketela kunga nakonyana, nako ye tiile yaku ituta, mukona kubala buka ka mazazi a mabeli. Muswanezi kukona kubeya lika kamukana mwa kuseni kamba mwa lituto za musihali kazazi ni zazi.

Lizazi 1: Kalulo 1 - Mezi, Likota ni Mbyumbyulu - Lisamu 1 Milumbeko (mizuzu ye 30)

Kalulo 2 - Bupilo kika Lubasi (hola ilimwi (1))

Kalulo 3 - Ku zamaisa Sikwata saBupilo mwa Munzi wa Mina (liholo ze peli (2))

Lizazi 3: Kalulo 4 - Yomumwi ni Yomumwi una ni sibaka (hola ilimwi (1))

Kalulo 5 - Zibahazo kwa tuto/buka (hola ilimwi (1))

Kalulo 6 - Kulela (hola ilimwi (1))

Lipuzo (ikona kunga hola ilimwi (1))

Mukona kusebelisa cwañi Buka ya Kuluta

Liñusa le lina ni kalulo kamukana yeo mukatokwa kutusa batu kukala Sikwata saBupilo. Ki kwabutokwa ahulu kuli mwabuluka ni kulatelela zeñozwi seo limibulelela sa kueza. Minahano ye miñata ni musebezi ukonile kubeyiwa mwa kubupa buka nyana ye kalilimo ze ñata. Haiba inge mutonda likalulo zemwi, muka tonda cwalo ni mutomo wa musebezi wo.

Kalulo ni kalulo ina ni moyi abezwi kumi supeza ni kubeya kalulo bunolo kumutu kamukana ya ituta yona. Likalulo ze lizibahala ka maswaniso mi ikona kunga cwalo ni kuambola, kubuza lipuzo, litapelo kamba mukwa ye shutana ya kuituta.

Likalulo ze libupilwe ka kubeya ngambolo kumañi ni mañi ikona kuba kaku bala, lingambolo, lipapali kamba kubulela likande. Lufumani mukwa woo kuba kalulo yende ya kuluta kufita kubulela fela kwa batu.

Mulelo

Kalulo ni kalulo ina milelo ye mibeli kamba ye milalu. Ye kiku mietelela kuzeo muluta sikwata. Muswanezi kuba nizona mwi muhupulo ni kuipuza haiba mutusa batu ku utwisisa. Haki kuli muswanela kubulelela sikwata kuamana ni milelo kwa makalelo a kalulo/tuto.

Bubali bwa mwa Bibebe

Siswaniso sa buka kisa fakubala Bibebe ka kutiisa kwa sicaba. Muka ifumana kutusa kubuza alimumwi kamba baba beli mwa sikwata kuli babale. Muba kupe musika kala kale ili kuli baitukiseze kamba bahana. mulemuhe kuli batu babamwi haba zibi kubala. Kona kuli kuba kupa kuli babale ikona kuba kalulo yeba swabisisa maswe.

Lipuzo

Lipuzo ki mukwa omutuna ahulu wakubeya batu ku ambola kazeo zeba ituta. Kikwa butokwa kuli kaufela fo mufumana liswayo la puzo mwa buza puzo kaku tiisa kwa sikwata ni kuba susuweza kuli kuli ba alabe.

Zakueza

Batu baituta kakuba ni lipapali. Seo kona mutomo wa lipapali. Liswayo wa zakueza litalusa kuli muswanela ku latelela litaelo zakueza.

Likande

Makande ki kalulo ya butokwa kwa kuzibahaza tuto ni kuituta kusesimwi sesi swana. Mañi ni mañi utabela matangu! Kaufela fo mubona liswayo le kikwa butokwa kubulela likande ni mina sina mokuswanerela sina momukonera. Mulike kuba baba tabisa!

Litaelo

Fokumwi luswanera kufa litaelo ni milao haluze luluta. Sisupo se ki kalulo ya liñusa kumi etelela mi haki la kuikabela ni sikwata seo muluta.

Kubulela

Ye kikalulo fo muswanezi kubulela kwa batu, muba lute mwa mukwa woba ziba.

Tapelo

Seo Mulimu asi bulela kwa batu kisa butokwa. Lubata ku susuweza tapelo kaufela mo kukonahala. Hamubona liswayo le mubeye batu mwa kulapela. Kikwa butokwa kuba ni litapelo za sikwata nifo batu ba lapelelelanela, kulapela ka mikwa ye shutana ka linako ze shutana.

Kalulo 1: Mezi , Likota ni Mbyumbyulu

Mulelo

Ye kikalulo nyana ya milumbeko ya mwa Bibebe mwa buka ya Lisamu 1. Mulelo tuna ki ye latelela:

- Lukona kubapanya bupilo bwa luna sina kota, sicalo sa Muña Bupilo, yena ni miselo.
- Luba fera likota ze tiyire ka kuhoha mata aluna ku Muña Bupilo.
- Sina halu hula, luka eza misebezi kamukana sina halu lapela Muña Bupilo.

Bubali bwa mwa Bibebe

Lisamu 1 kiya makalelo mwa buka ya Lisamu. Ne ikile ya yekezwa kwa buka ya Lipina mi ki buizibahazo bwa muñoli ni maikuto a makalelo a buka mukatumbi. Se sii eza kuba ya butokwa.

Mubale Lisamu 1 kaku tiisa kubalela sikwata.

Lisamu 1

¹*Mbuyoti kiya mutu*

yasa zamayi ka mikwa yababa maswe

Kamba kuyema mwa nzila yeba shimba ba eza libi

Kamba ku ina mwa tutengo twaba somi,

²*kono yo takazo yahaye inzi mwa mulao wa Mulena,*

mi uhupula mwa mulao wa hae musihali l busihu.

³*Mutu yo uswana sina kota ye chalilwe kwa munanga wa nuka,*

yeo l beya miselo ya yona ka mwaha

ni mwaha mi matali a yona ha a omi –

ka ufela seba eza sa zwela pili.

⁴*Hukuyo cwalo kubaba maswe!*

Baswana sina muuku ili wo moya mwa fukiseza kwande.

⁵*Kona kuli baba maswe Habana kuyema falizazi la katulo,*

Kamba ba eza libi mwa kopano yababa lukile.

⁶*Kakuli Mulena utalimezi linzila zababa lukile,*

Kono linzila zaba bamaswe li isa kwa sinyeho.”

Lipuzo

Mubuze sikwata, kimufuta ufi wa likota ze tiyire mi kiñi hali tiyire? Cwale muba buze, kota ikona kuba cwañi kuli itiye? (Muhupule kaza liseli la lizazi, mezi, nikusa lemakiwa nimikwa yemwi.)

Kota

Mubulele kuamana ni molukona kubapanyeza bupilo bwaluna sina kota yeo ye beya miselo. Muña Bupilo utabela likota kuli litiye ni butelele, kubeya miselo ye swanelela ka nako ye swanela. Lukona kuba basepahala ni mwa simoya baba tiyire luli kubeya miselo kubaba mwi. Mubulele kuli lukona kuba kota ye maswe hape. Lukona kusa beya miselo mi lukona kuba baba fokola luli. Lukona kuba baba fokola kabuntu kamba baba ikumusa ka mutala.

Puzo

Mubuze sikwata, kanti limela limela kayi hande? Kanti litokwa sikamani kuli lihule? Kana kwa swana nikwa likota? Likalabo ze mutokwa ki mezi. Kwa munanga wa linuka za Africa muka fumana likota sina mukamu ha ukolobisa mibisi ya zona ni kutiseza kuli likota ni limela kuli lihule ka kutiya.

Mutaluse kuli mezi a yemela bupilo bwa Muña Bupilo ili ona Moya o Kenile. Moya o Kenile ubata ku selaela ni ku kolobisa bupilo bwa likota (sina likota ze chenzwi kwa munanga wa nuka) ili kuli likone kubeya miselo ni kutiya. Haiva bupilo bwa luna kwa tuko ni Moya o Kenile luka swana sina kota ye tiyire luli.

Bubali bo bwa Lisamu bu amana ni linzila ze peli za bupilo. Nzila yemwi kiya kutabisa Muña Bupilo ni kuba mbuyoti kwa silalo sa mina ni kwa lubasis lwa mina. Nzila yemwi kikusa tabisa Muña Bupilo ni kuba ni buikumuso ni kusaba ni tuso kwa silalanda sa mina.

Kubapanya se kwa Lisamu, kuna ni kalulo ilimwi ili yona nzilka ya Mulena (v 1-3) mi yemwi ili nzila ya baba maswe (v 4- 5). Buiketelo bo buinzi fa pila luna mwa lika kaufela ze luyeza mwa bupilo.

Lipuzo

Kimwa kalulo ifi ya bupilo bwa luna ili mo luka iketela ku latelela kamba kuhana Muña Bupilo? Mulike kubeya batu kuli bahupule isiñi fela za bupilo bwa bona , kono nibwa mwa si lalo sa bona?

Kimwa likalulo ze kaufela ili mo luswanezi ku hupula ku amana ni linzwi la Muña Bupilo.

Bubali ka bubali kakukusufaza Lisamu

Lukona kamba kusa pepiwa sinca ni kulatelela Mulena. Lisamu ye kiya bao babalatelela Muña Bupilo ni bao babasa mulateleli Muña Bupilo. Lisamu hape likona kusebeliswa sina mu eteleli mwa buiketelo kaufela bo luka shimba mwa musebezi wa Mulimu nimwa kalulo kamukana ya bupilo bwa luna.

Vubali 1

“Mbuyoti kiya mutu

yasa zamayi ka mikwa yababa maswe

Kamba kuyema mwa nzila yeba shimba ba eza libi

Kamba ku ina mwa tutengo twaba somi.”

Ba eza libi niba babamaswe kibao babasina sepo ku Muña Bupilo. Nto ye tabisa kiya kuli kuyema mwa nzila ya baeza libi ikona kubulelwa ku isa batu kamba kutiseza batu kuli ba nyefule babamwi batu ni Muña Bupilo. Kisibaka sa buikumuso. Luihupula kuba baba butokwa kufita ni more babamwi ba swanelela.

Vubali 2

“kono yo takazo yahaye inzi mwa mulao wa Mulena,

mi uhupula mwa mulao wa hae musihali l busihu.”

Kuna ni likalulo ze peli za bubali bo. Ku ‘itama’ mwa mulao wa Mulena kotalusa nto yemwi kamaniti mutu a lumba Muña Bupilo, Linzwi la haye ni linzila za hae fa halimu a lika kamukana. Linzwi ‘kuhupula’ litalusa

kubala kamba kukutela kutela kuhupula. Fo mutu hafa mihupulo kwa linzwi la Muña Bupilo kubata ku ziba taluso ya lona, kona kuhupula.

Bao baba latelela Muña Bupilo, ba tabile ni nyakalalo haba hupula ku eza zende ni seo Muña Bupilo asi tokwa. Bahupula kuamana ni linzwi la Muña Bupilo ka zazi ni zazi. Ye itisa chicheho kubona.

Vubali 3

*“Mutu yo uswana sina kota ye chalilwe kwa munanga wa nuka,
yeo I beya miselo ya yona ka mwaha
ni mwaha mi matali a yona ha a omi –
ka ufela seba eza sa zwela pili.”*

Bao baba tundamena ku Mulena ba chalilwe ba tuko ni menzi a sasaelwa, menzi amande ao aka kona kupilisa. Kuna ni likalulo ze taluk use:

Babeya miselo ya bona ka mwaha. Kaufela luna ni linako fo lubeya miselo ni nako fo lubeya miselo nyana kamba kusina muselo nika muta. Ye kikalulo ye liteni.

Matali a bona ha aletuka. Hakuswani ni kota luli, mwa libaka ze omile sina mwa lihalaupa, bao baba chalilwe kwa tuko ni menzi baka kona kuyema mwa linako ze tata, bupilo bwa bona habuna kusinyeha kwande.

Kaufela seba eza sa konda. Ye haitalusi kuli lukaba ni mashereñi a mañata, kono linzila za silumeli ze lushimba lika zwela pili.

Kota ya hula ni kufa muluti ni miselo ku mutu kaufela. Ifa miselo ye swanela ka nako ye swanela mi ya hanela mata kamukana a taha mwa nzila ya yona.

Ye itata kubaba maswe.

Vubali 4

*“Hukuyo cwalo kubaba maswe!
Baswana sina muuku ili wo moya mwa fukiseza kwande.”*

Babamaswe baswana sina muuku, tubeke nyana twa mabele too moya ukona kufukiseza kwani. Babamaswe mwa Lisamu le italusa bao baba:

- Baba sheununa Muña Bupilo
- Baba ityanganiseza linzwi la Muña Bupilo
- Baintyanganiusa Muña Bupilo mwa linzila za bupilo bwa bona.

Kuna ni batu baba sina bupilo ni mayemo. Haiba miliko ya lifasi ki mañungwa cwale fo baba maswe haba fumanehi fob a melile, fo batomezi kwa mukulo wa nuka, kono ba fefulelwa kwa hule mi Habana butelele bwa kusebeliswa ki Mulimu, mabasi a bona kamba silalo sa bona.

Vubali 5

*“Kona kuli baba maswe Habana kuyema falizazi la katulo,
Kamba ba eza libi mwa kopano yababa lukile.”*

Buñata bwa batu balumela kuli bubali bo busupa kwa kwa katulo yeo Mulimu ukayo fa koto kubaba eza bumaswe. Le haki lona libaka. Ibule ka bupilo mwa nako ya cwale ni fona fa. Vubali kabukuswani bu talusa kuli bao babasika chaliwa kwa tuko ni menzi habana kukona kuyema mwa bupilo, baka oma kwande. Baka lemiwa hape kwa sichaba sa Mulimu, kopano yaba lukile.

Vubali 6

*“Kakuli Mulena utalimezi linzila zababa lukile,
Kono linzila zaba bamaswe li isa kwa sinyeho.”*

Lubata kuba batu bao Mulena a talimezi, cwale he luswanezi ku chaliwa ni kumela mwa linzwi la hae. Halu itabeli luna beñi ni silalanda sa luna kusinyiwa, ku latelwa kwande.

Mbyumbyulu – Lipuzo

Mubuze sikwata kuli bakona ku hupula cwañi mbyumbyulu? Mutalime likalabo zeswana sina butuna, bundilu, kukwaluha, mwa halimu, bunde.

Mutaluse kuli Muña Bupilo uyinzi ahulu kwa halimu mi kiyo munde ahulu kufita mbyumbyulu mi bupilo bwa luna bupangezwi kumu lumbeka. Kuba kota ye chalilwe kwa tuko ya menzi italusa kota ye telele ni mitayi ya luna inge isupile mwa mbyumbyulu mwa kulumbeka Muña Bupilo. Ye ipanga shutano ku mañi ni mañi.

Tapelo

Mulapelele mañi ni mañi kuli luka mela. Cwale mulumbeke Muña Bupilo hamoho.

Kalulo 2: Bupilo kika Lubasi

Mulelo

Milelo ya kalulo ye ki:

- Ku utwisisa kuli family ya Mulimu kiñi mi Mulimu usebeza cwañi ni yona.
- Kuituta kuamana ni kupila hamoho.
- Kuituta seo lubasi lu eza hamoho ni Sikwata saBupilo siyezeza.
- Kuhupula kamo mwa kukalela sikwata mwa munzi.

Likande: Mukiti wa Mulena

Nekuna ni Mulena yana memile batu baba ñata kuzwelela kwa mulonga wa hae kwa mukiti o mutuna luli. Batu neba kamuhire luli kabuñata kuzwelela kwa libaka ze shutana sina haneili mukiti o mutuna luli. Mutu kaufela a tina litino zana sepile nikutisa limpo kumulena. Nekuna ni batu babañata luli kuzwelela kwa libaka ze shutana shutana. Seo nesi tabisize Mulena luli. Na konile kuba mema kakuli nabata kubona mulonga wa hae, lusika lwa batu bao a busa.

Kasamulaho wa mazazi nyana sato lemuha kuli batu babañata mwa lusika lwa haye neba eza likañi. Neba kanana ku amana ni kuli neli mañi yana ziba hande kubuluka sizo. Neba kanana ku amana niyana opela lipina zend. Neba kanana mane nibatu babazwa mwa munzi o swana. Seku zwela pili mane manduna sebakala ku ikaba ni batu baba shutana mi batu neba sasi kopani ni kuzamayelega.

Mulena na bilaelizwe a hulu kit aba ye. Nakomokire kuli batu bahaye bakonile kutaha cwañi kuli ba kauhane. Sa iketela kuezsa sesimwi kuamana ni butata bo.

Busihu bobumwi sa kopanya manduna balikwata ze shutana ze tile hamoho. Kwa situwa san du ye tuna/muyaho sayo paheka kwateni kachapu kwaka tungandu. Sa bulela kuli nduna alimwi yaka pahulula ka chapu anosi uta fiwa bulena. Uka mufa mubuso kaufela kuyena.

Manduna kaufela neba komokire a hulu ni kukala kuitwanisa. Yomumwi ni yomumwi wa bona a kala ku pahama limota, kono neba palelwa. Buñata bwabona neba patehile kuitwanisa, kuli mane balibala ku pahulula ka chapu. Kasamulaho a hola ya kutundana yomumwi ni yomumwi nasa katezi ni kuzwafa.

Cwale mulena ya butali saya kwa pata ni kubulela, “Kiñi hamuhupula kuli yomumwi kumina ukona ku eza kalulo ye? Hakukonali, katungandu kainzi kwa kwa hule ahulu kuli muyofita kwateni.” Sakopanya mutangana ba keta lizoho kuyema fa hali, nikulayela baba lalu kuli bayeme fa maheta a bona, hape baba beli fahalimu ababa lalu. Manduna ba eza kamone ba bulelezwani ni kuipahama yo mumwi fahalimu a maheta ayo mumwi. Neba kona kusutelela bukaufi ni kachapu, kono nebasika kaswala. Mulena yena kasibili cwale a pahama fahalimu abona nikyo pahulula ka chapu yena muñi.

Mañi ni mañi nalemuhi seo mulena nabata kubulela. Hane bapatehile kuitwanisa niku omana, kulika kupeta musebezi kamaata abona neba palezwi kukondisa. Nekukonahezi haba kopana kaufela bona kufita bukaufi ni kachapu. Nihaiba mulena kasibili na tokwa tuso ya mañi ni mañi kukona kuyo fita kwateni.

Lipuzo

Mubuze sikwata kuli likande la muki wa mulena litalusañi? Likande lifilwe kuba mutala wa seo keleke ikona kubela mwama haye a lifasi la Africa. Mutalime likalabo zebulela za kukoma lifapani ni likañi ni kusebeza hamoho.

Se kisisupo sasewo mulena mwaswanela kubela mwa mahaye a minzi ya Africa. Ikona kuba buniti kwa likeleke kayi ni kayi. Kuna ni mulena yo mutuna ili yena Muña Bupilo, mi utalimezi fahalimu a luna mi ubona batu bahae, Keleke, ikauhana, kuitwanisa mwahala luna ni kuomana kuamana ni linzo za luna. Sina mulena mwa likande laluna utabela kubona batu bahae, lusika lwa haye inge lupila hamoho.

Halunze lu omana, sina manduna hane balibezi ku amana ni kachapu, lulibala ku amana ni musebezi one baswanezi kuezwa. Babañata basweli kunyanda, babañata haba zibi Muña Bupilo mi lwa yema kulika kuitusa luna bañi kamba kuno omana ni babamwi.

Edumundi Bueke nabulezi, “Kaufela ze tokwahala kwa kukoma bumaswe kikuli baana babande basike bayeza sesimwi.”¹ Onafo halunze lupatehile kuno lyanganiswa sila saluna sipatehile kuyaha musebezi wa sona, mwa pata a meto a luna.

Bubali bwa mwa Bibebe

Bubali bo bwa mwa Bibebe bubulela kuamana ni bunca ni lusika lo lunca lo luli siyemba sa lona. Buka ya Johani ne iñozwi ki Johani mulutiwa yana ziba Jesu. Kuzwa fera kwa makalelo a buka ye ubulela kuamana ni lubasi ni kuli kiluna bo mañi. Iswanera kuba ya butokwa a hulu kuyena. Vubali bwa buka ya Maefese azwa ku Muapositola Paulusi. Na ñolezi liñolo keleke ya Maefese.

Mubale vubali bo kwa sikwata, kamba haiba kuna ni mutu yana ni Bibebe mi ukona kubala, mwa kona kuba kupa kuli babale.

Johani 1:10-13

“¹⁰Nali teñi mwa lifasi, mi nihaika lifasi neli ezizwe kiyena, lifasi nelisika mulemuha. ¹¹Natile kusale senesili sa hae, kono bahae nebasikato mu amuhela. ¹²Kono kubao kaufela baba konile kumu amuhela, kubao baba baba lumezi mwa libizo lahae, ufife swanelo ya kuba ban aba Mulimu – ¹³baana baba sika pepiwa ki mali, kamba ku lata kwa mutu, kono baba pepilwe ki Mulimu.”

Maefese 2:19-22

“¹⁹Mi cwale ha mu sa li basili nib a kwande, kono mu ba munzi u li mumwi ni ba ba kenile, mi muba ndu ya Mulimu; ²⁰mu yahilwe fa mutomo wa baapositola ni wa baplofita, o Jesu krete ili yena licwe le lituna

¹ Ingilwe mwa buka ya Burke, Edmund (1770) *Milelo mwa Tuto ya Kachenu Iyemi fa Kalulo*, ya 3 Katoloko, ya Pall Mall, J Dodsley

lamwa lilulu. ²¹Ku yena ndu kaufela I kopani hande, mi inze hula kuba tempele ye kenile ya Mulena. ²²Ni mina mu yahile muyahile hamoho ku yena, kuli mube ndu ya Mulimu ka Moya.”

Lipuzo

Mubuze kaufela bona mwa sikwata haiba bana ni baana. Kubao ba ba nani, muba buze kuli banaba bona ba bonahala cwañi inge bona.

Lusika lo Lunca

Puzo yelu buzize I supeza mukwa ka mob a swanelanga bashemi ba bona. Mwa nzila ye swana, Mulimu ni yena u pepa mutu kaufela yaba Mu Kreste. Lu pepilwe kaufela luna kwa Moya oswana. Lu konile ku fiwa swanelo ya kuba ban aba Mulimu. Ba Kreste babiza kalulo ye kuli ki kuañulelwa mwa lusika lwa Mulimu. Ha lu ba ma Kreste, lu añulezwi mwa lusika lo lutuna mwa lifasi kamukana lwa Mulimu.

Sina lubasi kamukana ha lukona ku añula mwanana yo yasa pepiwi ki bona mwa lubasi lwa bona, Mulimu u eza nto ye swana ni kuluna. Mulimu ulu eza kupila ni kulu añulela mwa lubasi lwa Mulimu. Neluli lindiya kusina mushemi wa muuna mwa simoya, fa halusali cwalo, kaufela luna ni mushemi wa siina ili yena Mulimu, Mulena wa kaufela. Sina ha lunze lu hula luka bonahala sina data luna a hulu luli.

Mukwa o mumwi wa kubulela cwalo ki kuli luba lusika lo lunca lwa sicaba. Kamba luma Lunda, Lozi, maBemba, Nyanja, Shona, Ndebele, Tonga (mukona ku sebelisa masika a mañata e muziba). Fa se luli kaufela luna siyemba sa lusika lwa Kreste. Ha kubila ezi kamba luya kwa keleke ifi, ko lusimuluha, kamba lufumile kamba lu njebwahezi kamba lubaba nsu kamba baba sweu, ka ufela luna lusiyeimba sa lusika luli mumwi.

Vubali mwa liñolo la Maefese bu lutusa kuli utwisisa maikuto aa. Mwa Tesitament ya Kale, tempele ya mwa Jerusalema ne iyahilwe kuli I beye buteñi bwa Mulimu. Ne ili mwa tempele emo litumelo ze shutana ni litaelo ne lieza halela ku Mulimu. Mwa Maefese, mu Apositola Paulusi ubulela kuli ka ufela luna lusiyeimba sa tempele ya Mulimu hamoho, kaufela luna lusiyeimba sa muyaho, ni Kreste sina mutomo wa muyaho.

Mutomo ki licwe la butokwa a hulu. Ki licwe le likala kubeyiwa haku yahiwa limota. Fahalimu a lona licwe le, kaufela macwe ata beyiwa fa halimu a lona.

Lusiyemba sa muyahao wa Mulimu, lusika lo lunca.

Lipuzo

Mubuze sikwata kuli ki tuso mañi ya muyaho ha u lobakehile tuyemba? Kamba mukekana o pwachuhile tuyemba yemba? Mukona ku eza sikamani ni wona?

Muyaho wa Mulimu ki wa butokwa a hulu. Sina tempele ki sibaka more buteñi bwa Mulimu bupila mi bwa etelela. Haiba kuli haluyo hamoho fo buteñi ni musebezi wa Mulimu buka nyinyi fazwa. Lutokwa yo mumwi ni yo mumwi mwa likopano ze shutana. Lutokwa lizo ze shutana. Lutokwa batu baba shutana ku luna. Kusina bona buteñi bwa Mulimu habuna kuba bo butiyire sina mo buswanezi kubera.

Kalulo 3: Ku zamaisa Sikwata saBupilo mwa Munzi wa Mina

Mulelo

Kalulo ye ya tuto I lela ku luta kamo momu konak u zamaiseza Sikwata saBupilo mwa munzi. Milelo ya kalulo ye ki:

- Kuluta kuli tukwata nyana tubeleka hande kufita kufita kukutaza fera.
- Kuituta mikwa ya kuzamaisa lituto za tukwata nyana.
- Kuitua ka mo Sikwata saBupilo sikona ku kopanela mwa viki ni viki.

Likande: Ndu ye cha Mulilo!

Nekuna ni munzi ono yahilwe mwa hala mushitu. Mwaha wa pula nese u felile mi bucwañi kwa mayendameno a munzi nebuli bobu telele luli. Buñata bwa linoha ni tubatana netupila mwa bona bucwañi bo kusaba kuchisa kwa lizazi.

Precious ni Piri neli banana b aba beli ba sishimani mwa munzi. Nto ilimwi yene batabelanga ahulu ku eza ka zazi ni zazi neli ku swala tu folofolo to twinyani sina tupeba. Ku tuswala Precious na tukisanga mulilo kwa lineku lelimwi la mushitu mi tufolofolo kaufela ne tu matelanga kwa lineku kwana yemezi Piri ili kuli a tuswale. Nebana ni lipapali zene sa feli ka ku eza cwalo ni ku swalanga bunsunso. Nako kamukana neba tu apehangani ni kutu cha kasa mulaho!

Hañata Precious ni Piri neba tondahalanga mwa linako za kakusasa za Sunda. Neba fumana kuli keleke ne isa tabisi ni butelele.

Zazi lelimwi Precious ni Piri ne ba tukisa mulilo, kono ne kusa swani sina mazazi kamukana ne kuna ni moya o mutuna. Sina mulilo ha ukala ku tuka ka butuna kufita mazazi ka ufela. Kasa mulaho wa nako nyana fera bucwañi ka mukana nese buli mwa mulilo. Nese bapalezwi ku utimisa.

Precious ni Piri seba kala ku mata mata kulika ku utimisa kono ne uba chisaka. Malimi a mulilo ne ali amatuna luli. Kanako nyana fela mandu amamwi a munzi nese ali mwa mulilo. Libyana za batu neli sinyehile ni mwa butata.

Precious ni Piri ba mata kuyo biza batu kuli bato ba tusa, kono nekusina mutu bukaufi yana kona kuto tusa. Seba to hupula kuli neli lizazi la laSunda mi batu kamukana nebali kwa keleka.

Ka nako yebayo fita kwa muyaho wa keleke, kutazo nese I kalile. Baana bene ba inzi kwa lineku lilimwi ni basali nebali kwa lineku lelimwi. Ka ufela bona neba ze ba telelize kubo pasita bene ba kutaza. Precious ni Piri balika ku lyanganisa sebelezo hañata ñata, kono nako kamukana neba bulelelwa ki batu kaufela kuli ba kuze ni kusa lyanganisa sebelezo. Ne kubonahala kuli hakuna yana lata kuba teleza.

Kasumulaho bo pastor banyemisiwa ki lilata la banana bao mi ba laela kuli baba lelekele fa nde a keleke. Ba mamali ba sebelezo baba beli ba taha kuto bona kuli haba ezi lilata. Kanako yeo Precious sa huwa fera kuli, “Hamu utwisisi. Mandu a mina a sweli kutuka!” Mañi ni mañi na sabile maswe ni kumakala hanebaze bazwela fande kuyo bona sene siyezahala.

Kama niti luli, buñata bwa mandu ne asweli kutuka mwa mulilo. Batu bazwa mwa keleke ni kuyo kala ku beleka hamoho kulika ku timisa mulilo. Mi neba konile kukona ku tusa mandu amañata ni libyana ze ñata zenezili mwa teni. Amamwi mandu ni libyana nelikonile kutuka kaufela zona kusina tuso niye kana ni zene pila mwatweni.

Batu neba nyemile maswe niku kala kubuza kuli, “Kiñi hamusika lubulelela?” Precious ni piri seba kala kulila. “Lulikile,” ba bulela, “kono nemusa lutelezi. Ne mupatehile kuteleza kwa kutazo kufita kulu teleza.” Niha kuli cwalo Precious ni Piri neba kalile mulilo ka mafosisa, neba konile kuswalelwa onafu fela mi batu baswalisana kukala kutusa bani bene ba sinyehenzi libyana za bona kaufela. Batu kamukana ba nkonka ka luci kuli fa baka teleza ku mutu kaufela ka tokomelo kukala kacenu!

Lipuzo

Mubuze sikwata kuli bahupula kuli likande litalusañi? Mu itukiseze likalabo ze swana sina ki kwa butokwa kusebeza hamoho. Likalabo zeo mutokwa luli ki ze swana sina kikwa butokwa ku teleza ni ku ituta kuyo mumwi ni yo mumwi. Kambe batu neba ka teleza ku Precious ni Piri kwa

makalelo, mwendi lika nezi kaba ni shutano. Mwendi kambe kuli Precious ni Piri nebana ni sibaka mwa keleke neba sike ba tumbula mulilo.

Tukwata to Twinyani mwa Bibe

Mwa Bibe lubala ku amana balumeli bene ba kopananga ha moho mwa tu kwata nyana mwa mandu ni mwa libaka zemwi. Ka kwata nyana ka swana fera ni Sikwata saBupilo seluze lu bulela lusamba ku kalela mwa tuto ya luna. Ki sikwata sa batu baba kopana ha moho ka linako ku:

- Ituta Bibe,
- Kuikabela bupilo bwa bona hamoho,
- Kuhupula Jesu ni ni ku ambola ha moho,
- Ku lapela ha moho,
- Ku fanana, kufa mashelefi abona ni nako,
- Kulumbeka Mulimu ha moho,
- Kupaka za Jesu hamoho.²

Sina hase luboni kuli ye ki mitala ye lusebelisa mwa Sikwata saBupilo.

Batu baba ñata baze ba komokwa kuli kanti maikuto a tukwata nyana a zwa kai. A zwelela kwa balumeli ba pili bao lu bona mwa Bibe. Keleke ya pili mwa Bibe nesi ma keleke a matuna, mwendi mane ne asa fiteleli batu ba mashumi a keta lizoho (50). Hamuka bala liño lo la Magalata ka mutala, neli ñolezwi kwa sichava sesi nynyani sa batu kufita mo muhupulela.

Likwata za balumeli neli kopanela mwa mandu, kwande a lapa la tempele kamba mwendi mane ni mwa masinangonge (likeleke za maJunda). Neba sina miyahao ya likeleke sina yeo lunani luna kachenu. Ka bu niti, hakuna fo kuñozwi ku amana ni muyaho wa keleke mwa Bibe mwa Tesitament ye Cha. Balumeli neli mukwa wa ku kopana mwa tukwata to twinyani mwa mandu. Luka talima mi tala ye mibeli mwa Bibe.

² Pastors.com/Rick Warren, 2012. Maswayo a 7 a Tukwata Totunyinyani a Makete [FA MOYA] Ifumaneha fa <http://pastors.com/seven-marks-of-a-healthy-small-group> [Ifumanehile 28 Mbuwana 2017]

Bubali bwa mwa Bibe

Likeleke mwa buka ya Maroma ni Philimoni nelili mwa Roma mi sihulu mwa muleneñi wa ma Colose. Likeleke ze neli kopanela mwa mandu a batu, isiñi mwa miyaho ya likeleke.

Maroma 16:3-5

“³Mulumelise Prisila ni Aqula, balikani baka mwa musebezi wa Chreste Jesu. ⁴Neba itombozi bupilo bwa bona ku amana nina. Neisi fera na kono likeleke kamukana za ba machaba za itumela kubona. ⁵Mulumelise hamoho cwalo ni keleke yeo I kopanela fa ndu ya bona. Mulumelise mulikanaka Epenitusi, yo neili yena wa pili kwa kulumela mwa sikiliti sa Asia.”

Philimoni 1: 2

“²hamoho ni ku Apiya kezela luna ni Achipusi lisole ka luna – ni kwa keleke ye kopanela mwa ndu ya mina”

Ki taba ye amuhezwi ni kuzibahala kukopana ka tukwata to twi nyanani sina Sikwata saBupilo mwa munzi wa mina. Ki mutala o ñozwi mwa Bibe o mulatelela.

Zaku eza: Kangisanao ya Ngolobani

Mufumane ba itomboli ba mina babane mi ba beye mwa “kangisano ya ngolobani”. Fa kifona fo mutu alimumwi u yema inge asweli mautu a yomumwi mutu yo, mazoho a bona a sweli mwa mubu, sina ngolobani. Musiye batu ba mwa sikwata babe ni likangisano ze shutana. Mutoloke kuli mwa kangisano ya kumata lu tokwa yomwi ni yo mumwi mi lutokwa kusebelisana ha iba lutokwa ku koma. Ye iswana sina mwa Sikwata saBupilo ili mo kusebeza hamoho ki kwa butokwa.

Sikwata saBupilo silu tusa kuba balumeli mwa Mahaye a luna

Mwa Sikwata saBupilo lukona:

- Kabunolo kubona kuli yomumwi wan yanda kamba hayo
- Kutusa batu kubeya tumelo ya luna mwa likezo hamoho (sina mwa kangisano ya ngolobani)
- Ka ufela ba ituta hamoho

- Ba iteleza kuyo mumwi ni yomumwi (sina mwa likande, Ndu ye cha Mulilo!)

Bubali bwa mwa Bibe

Liño la Jakoba li tezi likelezo za kupila ka zona ni butali. Nto ilimwi ahulu yana bilaela kiya kuli batu ba beye tumelo ya bona mwa likezo mi basike ba bulela fela ku amana ni yona!

Jakobo 1:22-25

“²²Musike mwa teleza fela kwa manzwi, ni kuipuma mina beñi. Mu eze seo asi bulela. ²³Yo kaufela ya teleza kwa manzwi kono inge asa ezi seo a si bulela u swana sina yo mumwi ya italima mwa simponi ²⁴mi, asafelize ku italima mwa teni, waya mi ona fo fela walibala kuli ubonahala cwañi. ²⁵Kono kaufela ya talima ka tokomelo mwa mulao sakata wona ofa tukuluho ni kuzwela pili ku ona – inge asa libali seo ba konile ku utwa ni kusi eza – bakabe ba fuya uzwi mwa lika kaufela ze ba eza.”

Lipuzo

Mubuze sikwata kuli bahupula kuli bubali bwa Bibe butalusañi. Likalabo ze swana sina kubeya linzwi la Mulimu mwa musebezi liswanela ku susuwezwa. Muba buze kuli Sikwata saBupilo sikona kuba tusa cwañi kuli ba eze cwalo. Ye ika konak u mitusa kubona kutwisiso ya sikwata.

Kuyema – Ye cwale kiyona kalulo fo kalulo ikona ku abiwa ha beli.

Mwa kukona ku zamaiseza Sikwata saBupilo

Mutoloke kuli mwa kalulo ye lukabe lu I tutile mukwa wo lukona ku onga onga ni kuzama isa Sikwata saBupilo.

Kayi ni nako mañi ya kukopana

Sikwata saBupilo sikona ku kopana kayi ni kayi mwa munzi. Neba konak u kopanela mwa tasa kota, mwa sikolo, mwa ndu ya bucwañi kamba ni haiba kwa masimu. Nto yabu tokwa yak u mamela kiya kuli ki sibaka seo mutu ni mutu u lukuluhile ku ina mwa teni ni ikona kuba ka nako yeo mañi ni mañi a konak u kopana. Mu kona kusiya ku sebelisa muyaho wa keleke haiba ikona kutisa kuli batu baba mwi ba palelwe kutahanga.

Mukona kuzamaisa cwañi Sikwata saBupilo

Mwa sebelezo ya mwa Keleke mukutazi mubuleli u bulela A HULU mi batu ba teleza ahulu. Fokumwi mane batu a ba utwisisi kamba mane fokumwi seba katezi ni kusiya ku teleza. Hañata ha kuna nako ya kuli batu ba buze lipuzo. Batu ba ituta ku mu eteleli.

Mwa Sikwata saBupilo mu eteleli uka bulela KAKA NYI NYANI fela ku toloka fela lika. Kukaba ni nako ya ku ambola ni kubulela ni baba mwi ku amana ni seo italusa. Batu ba ka kona kubuza lipuzo. Batu baka kona ku lapela ha moho ku amana lika zeba kata zeha ni zona kamba mukwa wo oba tabela ku sebeleza Jesu hande. Kukaba ni nako ya batu kunga seo Bibe I bulela ni kuhupula seo Bibe I isi bulela mwa bupilo bwa bona.³

Zakueza: Papali ya Mbola⁴

Papali ye iswanela ku bapaliwa hamwi fa pila batu ka mukana mi cwale mi batu kamu kana baswanela ku susu wezwa ku bapala ha moho mwa papali. Fa papali ye muka tokwa mbola nyana. Haiba hamu sika fumana mbola mu konak u sebelisa Chimbobwe (mbola yakupanga fazi mpampili), mwa ziputera mwa lisokisi, ka mba liwapule kamba li orage. Mubate nto yeo mukona ku posa mwahala bona.

Mupange sikwata sa batu baba sa fiteleli baba silela fa pila batu. Mukale ku bapalisa mbola sina mo kufela taelo mwa bubali bo bulatelela.

Mubapale papali yam bola ka lwamina.

(Muyumbere mbola mwahaalimu inge mu iswala inge baba ndota hañata – ñata inge musweli kubulela.)

Haiba inge ni bapalisa mbola na ni nosi kona kuli na ni nosi kina ya ikola mi hakuna yo mumwi yaka ituta ku bapala ni mbola. Kasamulaho a nako nyana batu batu baka ozera kuno buha na inge ni ipapa lela. (Mususu

³ Mutala wa 'Kubulela ka Hainyani ni A hulu' ingilwe mwa' lituto zeswanela mwa Rooted in Jesus Team Training Manual. Revd. Dr. A. Morgan. The Mathetes Trust. (www.rootedinjesus.net)

⁴ Ze likezo lingilwe mwa tuto ya Alpha Course Training Session: Mwa ku etelela Sikwata Sesinyinyani.

weze batu baba inzi kwa pata ku eza inge baba ozela ni kuzwela pili ku posaka ni kuswala mbola mina bañi ku supeza mutala). Seo kona se si ezahala haiba kuli mu eteleli wa sikwata inge a bulela a hulu. Kasa mulaho a nako nyana batu baka tuhela ku teleza ni kuteleza kaka nyinyani.

Mubapale papali ni mutu ali mumwi

(Muno posakela mbola kwa pili ni kwa mulaho ku mutu a limumwi fela inge mu bulela.)

Ha nika kala ku ba pala mbola ni mutu yo mumwi baka kala ku utwisisa kuli papali ya mbola mo inezi. Mwendi basweli ku buza lipuzo kamba ba sweli ku toloka kuli bubali bwa Bibeles seo busi talusa ka bupilo bwa bona. Ni bona sebali teni mwa papali. Ni hakuli cwalo, kina fela ni mutu yani a nosi. Batu kaufela haba sweli ku bapala mi isali nay a sweli ku zwela pili ku luta ni kubulela a hulu.

Mubapale papali ya mbola ni batu kaufela

(Mukale ku poseza mbola ku mutu kaufela yali mwa sikwenda se si nyinyani mbola inge ikuta ku mina kanako kamukana.)

Mwa Sikwata saBupilo ki kwa butokwa ha iba kuli mutu kaufela inge ba ambola. Fa kuswana kuli batu ka mukana ba sweli ku bapala mi mutu kaufela una ni sibaka sa ku buza lipuzo ni kubulela seo Bibeles I sibulela mwa bupilo bwa bona. Mañi ni mañi usweli ku ituta. Mutu kaufela usweli ku bapala kalulo. Ye inai hande.

Mubapale papali yam bola ni batu ka mukana kono fa kamukwa usili

(Mukale ku posa mbola ku mutu kaufela yali teni mwa sikwata kono fa muba susu weze kuli ba sike ba inepelanga ku mina nako kamukana ko no ba no inepela mutu ka ufela ye ba tabela inge basika I nepela ku mina.)

Mi ikona kuba ya butokwa ha iba kuli haki mu eteleli ya sweli kuno alaba li puzo nako ka mukana. Ki kwa butokwa ha iba batu bakona ku no ikala lipuzo bona bañi ni kuli toloka ka mo neba konezi kutatulula ma tata abona mwa bupilo. Ye ki papali ye nde yam bola.

Lipuzo

Mubuze sikwata ki nzila mañi yak u zamaiza Sikwata saBupilo yeba bona kuba ye nde mi bafe libaka ha ba keta mukwa wo.

Zakueza: Mukutele Papali ya Mbola

(Muka tokwa mbola ilimwi ya sikwata ni sikwata.)

Nako ye cwale mukauhanye batu ka mukana mwa tukwata twa batu baba silela (8). Mukete mutu alimumwi mwa ka kwata ni ka kwata ku eza inge mu onga-ongi. Ka nako nyana, mubulele linzila zene mo sikwata nesi kona ku papala papali ni kuba kupa ku posa mbola mwa sikwata mwa mukwa oswana o mukonile ku eza. Ikona ku tabisa ha nyinyani, mi mubeye mubamba kuli mutu kaufela mwa kubapala ka lwa bona.

Kikwa butokwa ku kopana ni batu babali mwa mikopano ya Likwata zaBupilo

Kikwa butokwa a hulu kuli likelezo ni susuwezo ya luna hamoho haki ya mwa mikopano ya luna fela. Ikona kuba kuli yo mumwi ku luna u tokwa likelezo kamba una ni matata mi utokwa ku susu wezwa mwa musebezi. Sina mu ongaonga wa sikwata mu swanezi ku potela batu ba sikwata sa mina viki ni viki kamba hañata mana. Ye ya swanela ni kwa batu baba to potanga kwa sikwata mi habasika ba kale balumeli. Muba potele, mu ikabele nako ni bona kuba susu weza. Mukwa wo uta ba susuweza.

Matata azibahala ni mwa ku tatululela

Kukona kuba ni matata mwa likwata zemwi zeo mu eteleli uswanezi ku tatulula ili ku tiisa sikwata. Haiba sikwata sikala kusa zamaya hande batu baka zwafa ku taha.

Ku tiiseza ye, mubuze batu ba silela baba tile kwa pata mwa papali yam bola ku taha kwa pata hape. Luka supeza mi tala ye mimwi hape.

Mutu ya bulela a hulu

(Mupose mbola kwapili ni kwa mulaho ku mutu alimumwi.)

Hañata mwa likwata kuna ni mutu ni haiba ali mumwi ya tabela a hulu ku alaba li puzo kaufela ni kubulela fa ngambolo ni ngambolo. Ba konak u bulela a hulu kuli mkane babamwi ba palelwe ku fumana si baka sa kubulela sesimwi.

Kisika mañi se mukona ku eza sina mu eteleli? Mu kona ku bulela sikamañi kuli ba kuze?

Ha iba mubulezi, “Johani ubulezi a hulu ki peto u tuhele kubulela” pulelo ye ika utwisa cwañi Johani? U konak u filikana ni kunyema mwendi mane hasana kuyo kuta hape kwa sikwata se.

Kono muswanela ku bulela sina cwana, “Yani neli kalabo ye nde Johani cwale mina baba mwi mubulela sikamani ku amana ni ngambolo yani?” Johani hana ku nyema kono uta lemuha kuli ili kufa sibaka ku babamwi kuli ba bulele.

(Fa cwale musiye kuposeza mbola ku mutu ali mumwi kono mu inepele ni kubaba mwi.)

Mutu wa maswabi yasa alabi lipuzo kamba ku bulela

(Mu posenze mbola mwa sikwata kamukana kuno tula mutu ali mumwi fela.)

Kisika mañi se mukona ku eza ku tusa mutu yo kuli a bulele?

Ha iba mubulezi kuli, “Kiñi ha usa buleli, usi kuba?” Ana uka I kutwa bukuba mi ka maniti hana kuyo kuta hape. Muswanela ku bulela sina cwana, “Ana u bonahala kuli una ni maikuto a mande. Kana una ni sesimwi sa ku bulela ku amana ni se?” Uka I kutwa ku luku luha ni kubulela.

Fo kumwi batu bakali, “Batili ha ni lati ku bulela.” Ha iba kuli ki mona cwalo mu ba siye ba zwele pili ku teleza. Hañata batu bao kasa mulaho sikwata sesi kopananga hañata batu ba bakaba ni bundume bwa kukala ku bulela mwa lingambolo.

(Mu poseze mbola mwa sikwata kungelela ni yale yana sa buleli.)

Mwa kona cwale kubuza sikwata sa baitomboli kukuta kuyo ina mwa lipula za bona.

Mutu ya bulela kuli kalabo yeo i fosa halile

Haiba mutu yo mumwi u bulela sina, “Ha ni lumeli kuli Jesu ki Mulimu.”

Cwale mu konak u mu alaba ka ku bulela sina cwana, “Ne ni lumelanga cwalo nina kufitela hane nitilo kopana ni yena mi sa chinchu bupilo bwa ka,” kamba, “Baba mwi kuluna mob a lumela kaku shutana, ha luzwele pili kuitutami luka bona kuli Bibebe ika bulela sika mani.”

Ha iba yo mumwi uto bulela sesi yeza fela kuli ki kulola luli mubulele sina cwana, “Yeo ya tabisa pulelo, ni samba kuba ni utwe mutu ya na kile a bulela cwalo.”

Mu hupula kuli baka ikutwa cwañi kambe muba ala bile kuli, “Mu fosa hezi, mukona kulumela cwañi cwalo!” Ba konak u ikutwa bumaswe luli.

Ka maniti luli haba sana kuyo kuta kwa sikwata hape mi mukabe mu konile ku sinyehelwa ki nako yak u ikabela bu niti bwa Jesu ni bona. Musike mwa bilaela ni batu kaku ziba lika ka mukana mwa viki ya pili. Ki baba nyinyani ku luna baba to zibanga Jesu. Bu ñata bwa luna ne lu itutile ka bunyinyani-nyani.

Sikwata sesi sa kopani nako ni nako kamba ka ku lyeha

Li tuto za Sikwata saBupilo hali swaneli ku fitelela li hola ze peli. Ka mukwa wo batu ba kona kuno tahanga ka bunolo. Mi ba swanela ku tahanga ka nako ye swana ni ka viki ni viki. Ha iba inge lusa kopani ka viki ni viki batu baka zwafa. Ha iba inge basa kopani hande batu baka siya. Ni haiba mwa mahaye a Africa ili mo nako ha baibeyeli bu tokwa ahulu, lika ze kiza butokwa luli.

Batu baba lwanisa Sikwata sa luna saBupilo

Fo kumwi batu baka lwanisa Sikwata sa luna saBupilo mwa munzi. Batu bakona ku hupulela ka bunolo. Mukwa o bunolo wa ku kona kukoma se ki kubulela hande ni batu ni ku lapela ku amana ni bona ni bona. Mu kone ku kuzibaza seo muyeza ni kamo momu siezeza. Munge nako inge mu tolokela batu. Ha iba inge mu utwa lika zeo zesi zona mubone kuli mwaya

kwateni ni kuyo toloka hande ku mutu yo muutwezi taba yeo. Luboni matata a inge a kona ku tatululwa ha ñata-ñata.

Kutundulula

Mukutele likande la Precious ni Piri, mi neva kona kuba baba tiyile cwañi niba butokwa kambe batu neba ko nile kuba teleza. Muhupulise sikwata ku amana ni papali yam bola ni mi hato nyana ya Sikwata saBupilo mo sikona kusebeleza mwa munzi.

Tapelo

Mukupe batu kuya mwa likwata kamo bayo zwela mwa mahae abona. Mubuze kaufela bona kuli bakone ku lapela hamoho ka kutiisa mi mubuze kuli Mulimu a kone kuba tusa ku kala Sikwata saBupilo mwa munzi wa bona.

Cwale mubuze sikwata haiba ba utwile Mulimu inge a bulela ku bona kuli ba swanela ku chinch mukwa moba ezezanga lika mwa munzi wa bona. Haiba ki cwalo, muba kupe kuli ba yeme ni kumlapela kuli Mulimu uka batusa kubona kubona batu ka mukana kuli ba likana, ku ituta kuba bamwi ni kutusa batu.

Kalulo 4: Yomumwi ni Yomumwi una ni Sibaka

Mulelo

Tuto ye kalulo l lelele ku tusa batu ku utwisisa ka mo lubasi lwa Mulimu lu sebeleza ha mohomwa munzi.

- Ku utwisisa kuli Mubili wa Chreste kiñi
- Ku utwisisa kuli mutu ka ufela ku Chreste wa likana
- Ku utwisisa ka mo Sikwata saBupilo mo sibelekela mwa munzi

Litaelo

Hamunze mu bulela li kande la Kabbegi ye Tuna-tuna, mu bone kuli batu bainzi mwa mubamba inge ba fwami kwa pila batu foo batu kamukana ba konak u ba bonahande. Mu bone kuli mufa liñusa kwa baitomboli ka kutala ni ku utwisisa ko ba swanela ku kalela ni sa kueza.

Likande: Kabbegi ye Tuna-tuna

Nekuna ni kabbegi ye tuna-tuna mwa mubu. Neili ye tuna ahulu luli mane mulimi wa yona na sa koni kulitela ku ikumula ni kuyo l lekisa ka masheleni a mañata.

Cwale mulimi aya kuyo l kumula.

(Mu shimbe mutu ali mumwi kuba yena mulimi mi muba kupe kuli ba ikeze kuli ki balimi ba simu, inge baya kwa simu kuyo kumula muloho.)

Sa kumula (mulimi wa kumula), sa hoha (mulimi wa hoha) hape wa hoha (mulimi wa hoha). Kono batili! Wa palelwa kukumula kabbegi.

Mulimi wa kala ku hupula kuli yaka mutual ki mañi, cwale wa hupula, “Ni kaya niyo ng abo musalaka.” *(Mususu weze bo mulimi wa mina kuli baye bayonga musali mwah ala batu.)*

Cwale musali hasa ketilwe, bato yema mwa mukokoto wabo muna bona bo mulimi ni kuba tusa kupumbula. *(Ha iba ba itomboli ba tabezi ni bona, kuka ba hande habaka yema mwa mulaho inge ba itatelezi inge ba isweli mwa liteka yayo mumwi yali kwa pili. Ye ibona hala inge kuli mu sweli ku*

hoha ha moho. Mu swanela ku zwela pili ku bulela likande ku entelela ba itomboli.)

Fa cwale muzwele pili ku eza inge baba zwela pili ku hoha muloho wo hape. Inge ba kutela, inge muyekeza mutu alimumwi ka nako kuyeza mubamba o mutelele ku lika ku kumula kabbegi.

Mulimi ni musala hae ba palelwa ku ikumula cwale waya uyonga mu sala hae, ba fumahali ni bona bayo nga mwana bona wa sishimani.

Mulimi, musala haye ni mwana wa shimanai ba palelwa ku kumula dwale mwana sishimanai niyena waya uyonga kezela hae wa musizana.

Mulimi, musala hae, mwana sishimanai ni mwana musizani ba palelwa ku kumula cwale kezeli waya kuyonga nja.

Mulimi, musala hae, mwana sishimani, kezeli ni nja ba palelwa kukumula cwale nja waya kuyonga kaze.

Mulimi, musala hae, mwana sishimani, kezeli, nja ni kaze ba palelwa kukumula kaze waya ni kuyonga ka peba.

Ni kapeba, seba to kona kukumula kabbegi yeo.

Ba itomboli baba kambela mazoho.

Mu ba susuweze kuli kaufela bona ba kute mwa lipula za bona.

Lipuzo

Mubuze sikwata ki sikamani seba hupula kuli ki wona mulelo wa likande? Kuna ni likalabo ze peli zeo mu tabela kuli batu kaufela bali utwisisa:

- Lu swanela ku sebeza ha moho.
- Mutu yasa koni Kamba ya fokola kiwa butokwa sina yani ya tiyile.

Kuya ka zibo likwata libonahala ku utwisisa ku sebeza ha moho lineku lelimwi la likande, kono haba utwisisi buniti bwa kuli butokwa bwa mutu yani ya fokola ki bwa butokwa.

Bubali bwa mwa Bibe

Liñolo le kwa keleke ya Mangalata ni kwa Makorite ka ufela ona ne añozwi ki Muapositola Paulusi. Mwa mañolo a haye, kutwano, kusebeza hamoho ni kulikanelela ki likalulo ze kutela kutela ha ñata mwa mañolo a hae. Ye italusa kuli ki a butokwa a hulu. Ki kwa butokwa a hulu ku bala ka ufela ona ku afeza. Mu ka konak u tabela ku kopanya ni bubali bwa mwa Mangalata kwa likande la Kabbegi ye Tuna-tuna yeo lu konile ku utwa ona fa. Bu bali bwa mwa Makorite bu latelela sina cwana.

Magalata 3:26-29

²⁶Cwale he ku Khreste Jesu ka ufela mina mubana ba Mulimu ka tumelo, ²⁷kakuli ka ufela mina bene ba kolobelizwe ku Khreste mu konile ku ikapesa ni Khreste. ²⁸Hakusana Mujunda kamba wa Machaba, ni haiba mutange kamba ya lukuluhile, niha iba muuna kamba musali, kakuli kaufela mina mubali bamwi ku Khreste Jesu. ²⁹Haiba mu inzi ku Khreste, fo he mulitoze za Abrahamama, niba yoli kakuya ka sepišo.”

1 Makorite 12:12-31

¹²Sina mubili, hauli uli mumwi, una ni lilama ze ñata, kono lilama kaufela lipanga mubili uli mumwi, ku cwalo ni ku Khreste. ¹³Kakuli ka ufela luna ne lukolobelizwe ka Moya uli mumwi ili ku panga mubili uli mumwi – kamba ki Majunda kamba Bamachaba, mutanga kamba ya lukuluhile – mi ne lu filwe Moya uli mumwi ku nwa. ¹⁴Mi ki cwalo mubili ha usika bupiwa ka silama sili simwi kono kize ñata.

¹⁵Fa cwale haiba li utu lili, ‘Kakuli ani lizoho, hani siyemba sa mubili,’ halina kuba libaka libaka le lika paleliswa kuba siyemba sa mubili. ¹⁶Mi haiba zebe ibulela, ‘Kakuli hani lito, ha nisyemba sa mubili,’ ha ina kalibaka leo kupalelwa kuba siyemba sa mubili.’ ¹⁷Ha iba mubili kaufela ne uli lito, cwale ngana ya kuutwa ne ikaba kayi? Ha iba mubili kaufela ne uka ba zebe, fo he ngana yak u lupelela ne ikaba kayi? ¹⁸Kono ka buniti Mulimu u konile ku beya li lama mwa mubili, sesimwi ni sesimwi sa zona,

sina fera mwana latela kuli libe. ¹⁹Kambe kuli kaufela zona neli silama sili simwi, mubili ne uka ba kayi? ²⁰Sina mo u inezi, kuna ni lilama ze ñata, kono mubili uli mumwi.

²¹Lito hali koni ku bulelela lizoho, 'ha ni kutokwi!' Mi toho ha ikoni ku bulelela liutu kuli, 'Hani ku tokwi!' ²²Ku shwa cwalo, lilama zeo za mubili ze bonahala ku fokola hali sika kauhana, ²³mi lilama zeo lu hupula kuli halina bu tokwa luli fa likuta sakata. Mi lilama ze lusa ziba hazi lulifa likuta sakata luli, ²⁴kono lilama za luna ze sephala li hali tokwi pabalelo sakata. Kono Mulimu u konile ku beya mubili ha moho, kufa likuta lelituna kwa lilama zani zene sina lona, ²⁵ili kuli kuli kusike kwaba ni lifapani mwa mubili, kono ili kuli lilama ka ufela libe in likuta le liswana ku sesimwi ni sesimwi. ²⁶Ha iba silama sili simwi inge si nyanda, ka ufela li lama za nyanda ni sona; ha iba silama silama sili simwi si kutekiwa, ka ufela li lama za nyakalala ni sona.

²⁷Fa mumubili wa Khreste, mi mañi ni mañi wa ku mina ki siyemba sa ona.

²⁸Mi Mulimu u beyile mwa keleke sapili ba apositola, sa bubeli bapolofita, sabulalu maloti, kona kutaha limakazo, kulatelela lipo za kufolisa, za kutusa, za ku etelela, ni za malimi a shutana. ²⁹Kana kaufela kiba apositola? Ka ufela kiba polofita? Ka ufela ki maloti? Ka ufela ba eza limakazo? ³⁰Ka ufela bana bana ni limpo za kufolisa? Ka ufela ba bulela mwa malimi? Ka ufela ba toloka? ³¹Fa cwale munyolelwe a hulu limpo ze tuna."

Ka ufela luna ni kalulo yak u eza

Mañi ni mañi wa ku luna ya pila mwa haye una ni ku ziba Khreste, wa konak u sebelisiwa ki yena ku panga lika ze komokisa. Kuna ni tumelo ya kuli mu swanela kuba ni zibo, bo pasita kamba bo evangelisiti kuli ba yeze sesimwi sa Mulimu. Kunani hape ni tumelo ya kuli batu baba kena fela keleke ha bana sibaka sa ku eza likezo za Mulimu mwa lilalo za bona. Ye haki niti ni kamita!

Ha lu hupule ka bubali bwa mwa Mangalata bo lukonile ku bala. Mulelo wa bubali bwani ki kuli ka ufela luna ni Mulena ya swana Mulena Jesu Khreste, ha kukonahali kuli kube ni kauhano mwa hala luna. Kamba ki mwa ma sika, mwa butokwa, lubasi, tuto kamba sesimwi fela. Ka ufela

luna lwa likana ni kuswana fela mwa meto a Mulimu. Bo Pasita haba koni ku bulelela keleke ya bona sa ku eza, mata abona ha swaneli kuba cwalo. Mufumi mwa keleke ha koni ku bulela ahulu mwa keleke ku fita mubotana. Bu niti ki kuli ka ufela luna lwa likanelela I talusa kuli lu swanela ku zamaisa likekeleke ni Sikwata saBupilo ka mukwa o swana.

Mu Apositola Paulusi u sebelisa mutala wa mubili wa luna ku lutusa kuli lu utwisise se. 1 Makorite 12:12-31 ki sisupo sa Mubili wa Khreste. Mutu kaufela, ka ufela silama kisa butokwa kwa kuzamaya kwa mubili wa luna.

Lipuzo

Ye italusañi ka mukwa wo lika mo liswanela ku ezezwa mwa keleke ya luna ni kuluna ni Sikwata saBupilo se lu lakaza ku kala mwa mahaye a luna? Mufe ka ufela mi zuzu ye keta lizoho mwa tukwata nyana twa batu baba 3-4 ku ambola ku amana nit aba ye. Ha iba nako ing I mi lumelela mu be ni nako nuyana yak u tisa likalabo za lingam bolo.

Bu niti bo butabisa mwa liñolo la kwa Makorite ki kuli sesi fokola kamba sesi kutekiwi silama sa mubili si filwe likuta sakata. Ye italusa kuli zeo lilama ze lu hupula kuli keze fokola luli Kamba zesa kutekehi luli (kaufela baka ziba kuli lilama zeo litalusañi!) ka buniti ki zona li lama zeo Mulimu a kuteka. Mukwa wo Mulimu a hupula ku amana ni batu mwa likwata za luna ni mwmahaye a luna kwa shutana a hulu kwa mukwa wo luhupula. Ki ku shutana ku fetula ni batu ba butokwa sa pili.

Tu bapaliso to tunyinyani tu konak u boanahala ku saba ni butokwa. Mu konak u lumela kuli mu konak u shimba chapu (ka lemiso) ni ku u lema fela mi hauna ku supeza shutano. Mu kona kuba ni mafosisa a matuna. Ku sina libapaliso ze nyinyani ku tata a hulu ku likanyiseleza. Batu baba latehelwa ki libapaliso ze nyinyani ba swanela ku ituta ku zamaya hape.

Kamba cwani ni sinwana sa mina sesituna? Haki kuli ki situna kamba sesina ni mata a matuna kwa mubili. Ni hakuli cwalo, ha iba inge musi sinyehelwa, hamuna kukona ku nopanga lika fafasi ka bunolo ni kulisebelisa. Ni haike ki silama sesi nyinyana ki sa butokwa a hulu luli!

Lu swanela ku sebelisa limpo za luna ka ufela luna

Kuba baba likanelezi mwa mubili wa Khreste sina toho, kotalusa kuli ka ufela luna luna ni limpo mi luna nisa kufa. Ha iba inge lu talima kwa bubali mwa Makorite lu bona mutala:

- Ba apositola
- Ba Polofita
- Maluti
- Bali makazo
- Ba folisi
- Batusi
- Basupezi
- Babuleli bali puo

Kuna ni limpo ze ñata ze bulezwi mwa Bibe. Mwa ze Paulusi ufa mutala kwa keleke ya Makorite. Wa ba buza Kamba mutu ali mumwi wa liyeza lika ze kaufela? Kalabo kikuli batili!

Mwa nzila ye swana lutokwa mañi ni mañi ni limpo zeo Mulimu a file kuyo mumwi ni yomumwi wa kuluna. Ha moho lu tiyile mi lukona ku eza seo a lubulelela kuli lu eze ka kukondisa.

Bao babali kwande a keleke haba swaneli kusiyiwa fa nde!

Bubali bwa mwa Bibe

Mateu na ñozi litaba ka ufela za bupilo bwa Jesu ku luna kuli lu utwisise seo sene sili sa butokwa ku yena. Bubali bo ki mutala fo Jesu u omba omba bao bene bali fande a batu ba Mulimu mi na ngile nako ni bona. Ye kiya butokwa ku Mulimu.

Mateu 9:9-13

“Sina Jesu hana zwa fa teni fo, a bona muuna yana bizwa Mateu a nyinzi fa sipula sa butelisi. ‘Ni latelele,’ a mu bulelela, mi Matteu a yema ni ku mulatelela.

¹⁰*Ona fo Jesu ananza cha mulalelo mwa ndu ya Matteu, babañata ba telisi nib a eza libi bat aha ni kuto cha ni yena nib a lutiwa ba haye.*

¹¹*Cwale bafalisi ha ba bona seo, ba buza ba lutiwa bah aye, 'Kiñi mu ruti wa mina ha cha nib a telisi nib a eza libi?'*

¹²*Ka kuutwa seo, Jesu a bulela, 'Haki bao baba sakuli baba bata ñaka, kono kiba kuli. ¹³Kono muye ni kuyo ituta kuli se sitalusa ñi: 'Ni lakaza sishemo, isiñi sitabelo.' Kakuli hanisika tela kuto biza baba lukile, kono ba ezalibi.'"*

Lipuzo

Se sitalusa ñi ka mo luikopanyeza ni batu babali kwande a keleke? Kana ki kuliba swanela ku yeziwa sina batu bakwande kamba ba swanelaku susuwezwa kuli babe siyemba sa lubasi? Mufe kaufela mizuzu I keta lizoho mwa tu kwata twa batu baba 3-4 kuli ba ambole ku amana ni se. Ha iba nako inge I lumelela mube ni nako nyana ya kufa likalabo.

Hañata mwa Keleke ni ba Lumeli, lu inanga kwa hule ni bao be lubona 'kuli ki ba eza libi'. Lulumela kuli lu swanezi kuba kwa hule ni bona.

Lulumela kuli babamwi ku bona kibatu baba maswe mane mwendi kuli ni luna bata lu nyambukiseza kwa teni. Ye kabuniti ha ki ye bunolo mi haki seo Jesu a lukupile kuli lu si eze.

Mwa mutala wo Jesu nana ni lico za mulalelo ni bao bene bali ba telisi nib a eza libi. Ba telisi neba bonahala kuli nelibatu baba maswe luli. Fa sibaka fo neba pila, fa ye zibahala ka Isilaele, ne I busiwa ki Sisole sa Maroma. Batu ne babatoile. Batelisi ba mutelo neba sebeleza Maroma, kuno shimba masheleñi ni ku a isa kwa Maroma. Neba putelelenga batu ni kuba ni bulyangelino ni ku ipeyela masheleñi amañata. Ne ili sikwata sene si toyilwe luli ki batu mwa Palesitani. Kono Jesu na zwile mwa mukwa wo ni kuya kuyo ina nako nyana ni bona.

Haki kuli mwendi lu ezizwe fela kuba mubili ili koo batu kaufela ba likanelela. Lu ezizwe hape kuba mubili wo amuhela bao babali fande kuli bato kopana kuluna. Lu mema batu kuli babe ni nako ni luna ni Khreste.

Sikwata sa luna saBupilo liswanela ku kwa luha KWABATU KAUFELA mwa silalo kamukana, Kamba ba inzi cwañi Kamba kisikañi sene ba ezize.

Jesu nasika tahafela kubao bene ba munziba, kono ku bao bene bas a muzibi. Lu swanezi ku eza ze swana.

Lipuzo

Mu buze sikwata kuli ki mufuta ufi wa batu babasa telezi kamba kusiwa kwa nde a munzi? Ka bukuswa mu ambole ku amana ni mo lukonela kuba beya mwa sikwata.

Litaelo

Kalulo ye ya tuto kiyeli ya butokwa a hulu. Mu sike mwa bala fela ka ku tiisa, batu ba mwa sikwataba swanela ku bona ka mokuswanezi ku ezezwa ni seo sene sikona ku panga hala. Kuba tusa kuli ba utwisise se, mu swanela ku ezeza kwa pili ko batu kaufela bano. Kuna ni pulelo yeli “Siswaniso si beya lule na lule lwa manzwi!”

Zakueza

Kalulo ye I supeza kamo Sikwata saBupilo si konak u sebeleza. Hape I supeza komo mukona ku susu weza limpo ze shutana za batu mozi konak u bela haiba inge lisebeliswa hamoho ni mo likona ku ezeza bupilo ni misebezi ku tiya.

Kwa pili ya sibaka momu lutela, mukupe ba itomboli baba beli (2) ku taha kwa pili. Mu toloke kuli batu baba beli baba itombozi ku onga-onga Sikwata saBupilo mwa munzi wa bona.

Mukupe ba itomboli baba beli kuya ni kuyo nga batu baba silela (8), babaka ba batu ba mwa sikwata sa bona. Ka ufela bona baswanela ku yema kwa pili mwa mubamba, kutalimela sicaba.

Mu toloke kuli se ki Sikwata saBupilo mi ka likweli ze 6, nebaze ba kopananga ka biki ni biki ha moho. Ba kopananga la bubeli ni la bubeli musihali, kuzwa 15 kuisa 17, mi mwahala a batu ba 10 ni 16 ba kopananga

ka zazi ni zazi. Bayo zwelela kwa likeleke ze shutana mi neba sebelisa buka ye bazo fumana kwa ku lutiwa.

Mu toloke kuli kuna ni shutano ya batu mwa sikwata mo. (Mufuta wa batu oshutana ba ñozwi mwatasi mi muswanezi ku zibahaza yo mumwi ni yo mumwi. Mu bone kuli mwa toloka niku tusa ka ufela bona ba itomboli.)

Mu onga ongi ni mutusi

Ba moho ba iketela ku kala sikwata. Ba bulezi kwa balikani ba bona ni ku mema batu baba zwelela kwa likeleke ze shutana ni mwa sibaka seba pila ku sona. Kasa mulaho wa nako ya likweli ze 6 kaufela mwasikwata sana ni sikwata. Ka ufela bona batu basa zwelela kwa likeleke ze shutana, mane baba beli ku bona habayangi kwa church kono baze ba lela kukala.

Batu baba baba ziba ku luta ku amana ni banana

Ba boni banana babañata mwa munzi. Biki ni biki ba bona ka moo banana ba siyezwi fa minyako ya likeleke. Ba iketela ku yeza sesimwi mi biki ni biki seba iketezi ku luta ku amana ni Jesu ni kuba ni lipapali ni banana ba mwah aye. Ze li konile ku ezahala ka kuli yo mumwi naba susu welize kusebelisa limpo za bona ni ku onga onga kwa sikwata kuba susu welize!

Yo mumwi mutu ya kona ku luta hande

Mutu yow a utwisisa buka nyana ye mi nana ni linako nyana za ku zamaisa sikwata. Mu onga ongi wa mukupa ku bona ha iba yena ni mulikana hae ba kona kuya fa munzi oli ma bapa ni kuyo kala Sikwata saBupilo mwa teni, kuyo luta mwateni babamwi batu. (Muhupule kuli lu bulezi kwa makalelo ku amana ni “Kuekeza Sikwata”).

Batu baba lulu (3) babali balimi ba miloho

Ali mumwi kubona una ni maikuto a kulima mubu kuli a kone ku tusa ba botana ka kulima linco. Bababeli ba mwa sikwata nibona ba mutusa.

Batu baba beli (2) baba sika ba kale ba lumeli

Ba taha kwa sikwata ka biki ni biki. Baze bat aha bukaufi ni Jesu.

Sina sikwata size sihula ni kulemuha limpo za luna ka lisusuwezo sakata musebezi wa Mulimu mwa minzi ya luna wa hula. (Muzwele pili ku tiiseza kalulo ye mane konji habaka utwisisa.)

Mu itumele kw aba itomboli mi muba kupe kuli baye kwa lipula za bona.

Ki luna fela baba kona kutisa kuli ku panga hale!

Batu babakona kuya ni kuyo tusa mahaye ki Sikwata saBupilo. Ki bona batu Mulimu a ketilemwa mahaye ku lata ni kutusa babamwi. Bibe I biza batu ba, likota ze tiyile za kuluka (Isaya 61:3). Kuna ni butata bo butuna bo bupaleliswa batu kusebeza hamoho ni kuikezeza lika bona bañi. Fo kifona fo lusepela kuli batu kuzwelela ku sili bakato lu ezeza lika. Ye ita lusa kuli ha lutabeli ku ikezeza sika luna bañi mi lu litezi fela sika seo hasina ku taha ni kamuta.

Fa cwale mu yine fafasi (mwah ala batu) ni kulitela kuli sesimwi si yezahale. Mu tunda mene kuyeza cwalo kufitela mane bakalakusa ikutwa kululukuluha, mwendi ka mizuzu ye 2. Mubuze sikwata, kisika mañi sesika yeza hala haiba inge muzwela pilikuina fateni? Kalabao kikuli hakuna.

Mwa mukwa o swana, ha iba haluikisikwa kukala ni kuzamaisa Sikwata saBupilo mwendi hakuna sesika yeza hala mwa sikilitisa luna.

Tapelo

Luswanela ku lapela kuli Mulimu alobake kusautwana, bunyemi ni kusa swalelelana mwa mahaye a luna. Munge sikwata mwa tukwata to twinyani 3-4 batu. Mi mulapele kuli:

- Mulimu uka utwanisa likeleke kuli likale Sikwata saBupilo
- Ha kuna kuba ni kusa swalisana
- Ka ufela lifapani za kwa mulaholika swalelwa

Cwale mukupe batu ka butuna bwa silalo sa bona kusi lapelela. Muhupule kuamana ni batu baba shelana mwa silalo ni kukupa Mulimu kuli aba suteleze bukaufi ni yena.

Mukupe Moya o Kenile kutisa swalelo mwah ala batu babaze ba lapela ha moho.

Kalulo 5: Zibahazo kwa Tuto/Buka

Mulelo

Ye cwale ki kalulo ye lelile fa kubona kuli kaufela ba twaela ku lutiwa buka ye musebelisa mi ba konak u isebelisa hande.

Litaelo

Ye ki kalulo yesika beyiwa hande. Muswanelakuya nilibuka za Sikwata saBupilo ye ba sebelisa ni kuyo fa kwa batu babaliteni kwa sikwata.

Mu swanelaku bona kuli mwa ziba kusebelisa buka hande sina hase mukonile ku isebelisa hañata mwa Sikwata saBupilo se muzamayisa. Kukona kuba kuli ni batu be muto kopana ni bona ba ziba bukani tuto ye.

Mu kale ka kuikabela sesimwi se mulataku amana ni tuto ye ni buka seo ne muikabezi ni bona.

Mufe mutu kaufela sibaka sa apaula libuka zeo ka nako nyani fela.

Zakueza

Kalulo yende ya kukalela ki kukupamutu ni mutu kuya fa kalulo yatabela mwa buka. Mukona ku sebelisa kalulo ilimwi ni kuba buza batu baba shutana ku zamaisa likalulo ze shutana. Ka mutala, mutu ali mumwi na kona kuluta bubalibwa kuhupula, yo mumwi mutu na konak u etelela ngambolo mi yo mumwi nakonaku etelela nako ya litapelo.

Muswanela ku susu weza batu kasa mulaho hase ba likile ni kuba bulelela kuli ze ba ezize hande mika bunolo muikabele maikuto kamoo neba konaku chicheza.

Hañata hamuna kuba ni nako ya kubalalika ka ufela ze ñozwimwa buka, kono ha muyeza likalulo zemwi mwa buka muka bona ka moo bakona ku sebeliseza buka.

Kalulo 6: Kulela

Mulelo

Ye kikalulo ya kueza ye lelile fa kulela kamo sikwata sika kalela Sikwata saBupilo mwa sibaka sa bona mi baka kala liri. Milelo ya kalulo ki:

- Kwa baeteleli ba tuto ku lulula ka Sikwata saBupilo.
- Ku utwisisa mulelo o latelela obaka shimba.
- Ku ituta ku amana ni kulela.
- Butokwa bwa kusebelisa seo Mulimu a lufile.

Bubali bwa mwa Bibe

Mañolo a latelela a ngilwe mwa kalulo ya buka ya Mateu. Likand liamana ni kusebelisa limpo zeomufilwe katokomelo nika butali. Kululo l amana ni mikotana ya ma gaunda ili yeo ikona kutalusa litaleta za luna, limpo ni zelukona. Muuna ya ka lisebelisa hande uka fiwa mupuzo, yo ya sazveli pili mwa kusebeleza mulena hae uka fiwa kota.

Mateu 25:14-30

¹⁴Hape, kuka swana sina mutu yaya mwa musipili, ya biza ba tanga ba haye ni kuba sepa ka sifumu sa haye. ¹⁵Ku alimumwi ufa mikotana l keta lizoho ya ngaunda, kuyo mumwi umufa mikotana ye mibeli, ni kuyo mwi umufa mukontana ulimwi, yo mumwi ka kuya ka mwa konela. Cwale saya mwa musipili wahaye. ¹⁶Muuna yana amuhezi mikotana iketa lizoho ya ngaunda a nanuha onafu fela ni kuyo beya masheleñi ahae mwa kuasebelisa ni kuyo fumana fateni mi kotana ye keta lizoho ya fahalimu. ¹⁷Ka cwalo, ni kuyo mumwi yana filwe mikotana ye mibeli ya ngaunda sayo fumana ye mibeli fahalimu ayana filwe. ¹⁸Kono muuna yana filwe mukotana uli mumwi aya fande, nikuyo yepa musima mwa mubu ni kuyo masheleñi a mulena haye.

¹⁹Kasumulaho a nako ye telele mulena wabona ba tanga ayo kuta nikuto kutiseza masheleñi an aba file. ²⁰Muuna yana filwe mikotana ye keta lizoho ya ngaunda ayo tisa yemimwi iketa lizoho. ‘Mulena’ a bulela, ‘no

nisepile ka mikotana iketa lizoho ya ngaunda. Bona, nifumani yemimwi iketa lizoho.'

²¹*Mulena haye amu alaba, 'Uyezize hande, mutanga yomunde niya sephala! Ukonile kusephala ni zenyinyani lika, Nika kubeya mwa kuzamaisa wa lika ze ñata. Taha mi uto ikabela ni mulenahao tabo!'*

²²*Muuna wa mikotana ye mibeli ya ngaunda ni yena a taha. 'Mulena,' a bulela, 'no ni sepile ni mikotana ye mibeli ya ngaunda: bona, ni konile kufumana ye mibeli yemwi.'*

²³*Mulena haye a mualaba ali, 'Uyezize hande, mutanga ya sephala ni yo munde! Ukonile ku sephala mwa lika zenyinyani; Nika kubeya mwa kamaiso ya lika ze ñata. Taha mi uto ikabela ni mulena hao tabo!'*

²⁴*Cwale muuna yana amuhezi mukotana uli mumwi wa ngaunda a taha. 'Mulena,' a bulela, 'Naziba kuli u muuna ya sebeza ka tata, yakutula foo usika cala kamba ku abela litoze. ²⁵Cwale ne nisabile mi nenyile kwande nikuyo pata ngaunda ya hao mwa mubu. Bona, see ki sona sesili sa hao.'*

²⁶*Mulena haye amualaba, 'Wena mutanga ya maswe, mutanga ya buzwa! Kona kuli no ziba kuli ni kutula foo nisika chala ni kukubukanya foo nisika kauhanya litoze? ²⁷Kuhande kanti, noka kona kubeya masheleñi aka mwa libulukelo, ili kuli haniyo kuta ni kone kuto fumana ana ni sesimwi.*

²⁸*Cwale amunge mukotana wa gauda kuyena mi muufe yana ni mikotana ye lishumi. ²⁹Kakuli kaufela ya nani uta yekeziwa ahulu, mi ba kaba ni buñata. Yo kaufela ya sina, ni haiba sene banani sika ngiwa kubona.*

³⁰*Nikuyumba mutanga yani fande, mwa lififi, ili mo kukaba ni kulila nikukwecha meno.'"*

Luna ni musebezi wa kusebelisa limpo ni zibo yeo Mulimu a konile kulufa. Mutoloke kuli kalulo ye kiya butokwa ahulu sina haluka panga milelo ya kusebelisa limpo za luna (sina mikotana ya ngauda mwa likande). Lu tokwa kuba sina mutanga ya sephala, isiñi yana ni buzwa!

Bubali bwa mwa Bibe: Mañolo ku amana ni kulela

Mañolo a latelela a ngilwe mwa Bibe ni kulufa mabaka nyana kuli kiñi halu swanela kulela. Mu abale ka kutumusa, mutoloke lelimwi ni lelimwi kwa sikwata.

Liprobembia 15:22

“²²Milelo ya palelwa ka kutokwa likelezo, kono ka bayelezi babañata ika zwela pili.”

Liprobembia 16:3

“³Ubeye ku Mulena ka ufela seo uyeza, mi uka toma milelo ya hao.”

Liprobembia 20:18

“¹⁸Milelo ya tomiwa ka kubata likelezo; cwale haiba u kala ndwa, ufumane ketelelo.”

Liprobembia 21:5

“⁵Milelo ya muuna ya sepahala l etelela kwa kufuma sina ahulu sina milelo ye maswe ha iisa kwa bunjebwe.”

Luswanezi ku kala sikwata mi cwale, kusebelisa libuka ni lisebeliso ze lufilwe, kuka bela bunolo batu kuli batahe bukaufi ni Jesu. Lusike lwa litela mutu yo mumwi kuli a yeze musebezi wo, lu swanela ku ipeya ku ona luna bañi.

Kuya ka misebezi ya luna, Mulimu u konak u chinch minzi ya luna.

Mañolo a mane a wo lukonile ku bala ku amana ni kulela a lubulelela ku eza ze latelela:

- Kupanga milelo

- Kufumana liketelelo ni likelezo
- Ku beya lika ka ufela zeo luyeza ku Mulena
- Kuba baba sephala

Cwale ki Milelo mañi ye luswanela kuyeza?

Kaufela luna lu inzo zwa kwa minzi ye shelana shelana ni kwa mipilelo ye shutana. Luna ni sibaka sa kuezwa nto yeli ya butokwa ni ya Mulimu mwa munzi wa luna. Lukona ku sebeza hamoho kuya ka kukala Sikwata saBupilo mwa munzi wa luna.

Kona ku talusa kuli lukuta kwa libaka za luna nikuyo kala ku kopanya batu ha moho mwa likwata. Batu bao ba swanezi kuyo zwelela kwa likeleke ze shutana ni munzi ka mukana ye fuma neha mwa silalo ka ufela. Lukona hape ku bulela kwa ba zama yisi ba lilalo ze shutana ku bona kuli za eza hala.

Zakueza: Ku Panga Milelo

Ki kwa butokwa ku bona kuli batu baya mwa likwata kuya ka minzi ya bona yeo ko bai lo zwa kwa musebezi wo. Hamoho sikwata baka eza milelo ka moo moba kona kuyo kalela Sikwata saBupilo mwa munzi wa bona.

Kimañi ya ka mitusa mi kimañi ye mukona kuyo bulela kuyena?

Mubone kuli sikwata ni sikwata si shimba pampili A4 mi ba swanisa sikwenda fa hala yona. Sikwenda seo siyemela munzi ko ba pila. Muba bulelele kuñola ku ñola libizo la munzi fa halimu ya sikwenda seo.

Cwale muba kupe ku swanisa likwenda ze supezi minzi ye shutana ni batu baba pila mabapa ni bona fa mpampili ye swana. Likwata za batu zeo likona kuba likeleke za linzwi la Mulimu, ba yemeli ba kwa muleneñi, bashemi ba sisali kamba matichele ka mutala. Ki kwa butokwa kuli ba kone ku ñola minzi ka ufela yona mwa sikwata sa bona. Se kikuli ba kone ku mema batu ku zwelela kwa likwata zeo.

Mubone kuli ba ñola mabizo a batu ni minzi fa halimu ya sikwenda ni sikwenda.

Mutoloke kuli seo sisupeza mo sibonahalela silalanda sa bona. Muhupule kuli kuna ni mbande ye sweli ku nyandaera fa halimu a munzi wa mina inge italimezi fafasi.

Mwa sikwenda ni sikwenda fa mpampili yeo I supeza sikwata sa batu mubone kuli batu mu ñola ma bizoa batu baba 3-5 bao muhupula kuli mu konak u mema kuto ba mwa Sikwata saBupilo. Ki kwa butokwa ku nga batu baba zwelela mwa malapa a shutana a munzi.

Kusebelisa mpampili ya bona, mubuze sikwata kuli ba talime fa mabizo awo a bañezi. Batu bao babali teni fa mukopano wo kuzwelela kwa munzi wa mina ni bona muba ñole fa mpampili ya mina. Mu swaye Kamba ku kubeya ka naleli fa halimu a mabizo a batu baba lalu bao ba konak u mitusa ku zamaisa Sikwata saBupilo. Muhupule kuli ki sikamañiseo ba konak u eza ku mitusa. Mu bata batu baba tiyile, be mukona ku itinga ku bona Balumeli babana ni pilu sakata.

Fa cwale muna nifo mukona ku tiyela ka Sikwata saBupilo ni batu baba na ni bu eteleli mane cwalo ni batu baba konak u memiwa.

Muka tokwa ku mema batu ni kupanga nako ya kuyeza cwalo.

Liri ni kayi

Kalulo ye laterela ki ku iketela nako ni liri fo sikwata si kona ku kopana. Ye I swanela kuñoliwa fa halimu ya A4 pampili ye muswanisize likwenda ha iswaneli ku libaliwa. Muhupulise batu kaufela kuli ba swanela ku hupula ku amana ni sibaka sesi lukuluhile fo batu ba konak u kopanela mi iswanela kuba sibaka fo konak u fita ka nako sakata. Kona kuli mazazi a aswanela kuba a mwa libki ze ne (4).

Sina se hasili sa batu, muba hupulise kuli basike ba lumela fera liñusa. Ba swanela kuya ni kuyo bana batu bawo, ka bona bañi, ha moho. Kubulela

kwa batu mina bañi ni kubuza ku amana ni kui tama ka lunchi ku bona kulilika za ezahala.

Mukopane ku lapela: ka lulo yeli ya butokwa!

Mutoloke kuli ki kwa butokwa ku lela za mukopano ka kweli ni kweli kuto lapelela yo mumwi ni yomumwi ni ku ambola kamo mwa ku ezeza ni Sikwata saBupilo moli zamayela. Mubuze sikwata ni sikwata kuli baka yeza liri zeo kwa lineku la zohoto la mpampili ya bona.

Mukupe likelezo

Kisika mañi seo luka eza fa ki bapa nya milelo ya luna ka likwata ze 4 niku ambola za kimatata mañi a wo e lukona ku fumana. Muyabe batu mwa tukwata totune 4, baswanela ku zwelela kwa libaka ze shutana ka nako ye. Muba fe mizuzu I keta lizoho kwa kalulo ye.

Haseba ezize cwalo, muba siye ba ambole ku amana mwa ku konela ku komela matata awo. Ki kwa butokwa fa kuli batu bao ba etwelezi mukopano/Limembala za sikwata sa Impakiti ba bani nako ni mina kuikabela mitala yeba konile ku eza ka zibo yebana ni yona. Ye ikona ku eziwa likwata hali ka bulela likalabo za bona.

Cwale mu lumelele likwata kufa likalabo za bona kaku tiisa kwa batu kaufela.

Mubafe nako ye kona kuba mizuzu I keta lizoho Kamba lishumi (10).

Tapelo: Mutambeke ku Mulena (10 mizuzu)

Mube ni nako ya kulapela ku lapelela sibaka ni sibaka sesi yemezwi. Ka mukwa wo luka tambeka sibaka nisibaka ni milelo ye lukonile ku lela ku Mulena. Muyeze ze kaku lumelela batu ku lapela inge ba zamaya zamaya inge bayi taperela bona bañi. Ye itusa ku bona kuli batu kaufela wa pateha ni ku eza.

Mu tundamene

Ka lulo ye kiya ku ambola kuamana ni butokwa bwa ku tokomela kamba ku tundamena nikuyeza seo lusi bulela. Ku tundamena ki kona koku tisa shutano mwa hala sesimwi se si sebeza ni sisa sebezi.

Bubali bwa mwa Bibele: Mañolo ku amana ni ku tundamena

Mañolo akuzwelela mwa Bibele a bulela ku amana ni kutundamena ni tabo.

Maroma 12:6-8

⁶Luna ni limpo ze shutana, kakuya ka sishemo se sijilwe kuyo mumwi ni yomumwi wa luna. Ha iba mpo ya mina ki ku polofita, cwale mupolofite kaku swanelela kuya ka tumelo ya mina; ⁷haiba ki ku kutusa, cwale he hamu tuse; haiba ki ku luta, cwale ha mulute; ⁸ha iba ki kusu suweza, cwale he hamufe lisusu wezo; haiba ki kufana, cwale he hamufane kaku tundamena; mi haiba ki ku etelela, mueze cwalo kaswanelo; haiba kuli ki supezasishemo, mu eze cwali ka tabo.”

Zakueza

Fa cwale kali kwate za babane 4 mone muli mwa kalulo ye lu ezizemu buze batu ku ku tolokela yomumwi ni yomumwi kuseo mukonile ku itama ka lunchi kusona. Mususu weze batu kubulela ka butungi ni kabuniti, kuhupa mabizo ni mazazi sina yeo ika tusa kuba hupulisa ku lela ni kuitombola kwa bona. Mwakona kulela kuli batu batu mane ba kone ku ikabela ma numba ama foni a bona kuli bano ambolisananga ilikuli ba bone kuli bayeza seo bakonile ku itama kusona.

Kufeleleza

Muhupulise sikwata ku amana ni milelo ye ba ezize. Muba hupulise ku lapelela yo mumwi ni yomumwi niku tundamena. Mu bone kuli ba ziba kuli bana ni tuso ya sikwata sa Impakiti mi luka uyeza kaufela ze konahala kuli lu kone ku tusa.

Tapelo

Ka tapelo ya sikwata mukupe sikwata kulapelela sibaka ni sibaka kaku latelelana. Mu lapele kuli milelo yabonaika itazeleza.

Muñole

Muluswale fa hello@dignityonline.org.uk kamba
+44 (0)7340 573 937. Kwa kufumana lituto za
luna ni liteko za zona mupotele makepe a luna:
www.dignityonline.org.uk/publications.

Lozi 1st Edition

© Jon ni Judith Witt ni Dignity. Dignity ki katengo kaka ñolisizwe fa. 122656.
Dignity (Worldwide) ki katengo kaka nyinyifalizwe ka mutomo,
ka ñolizwe mwa England ni Wales fa. 6394480.